

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség: VIII., Rókk Szilárd-utca 9.
Kiadóhivatal: VIII., Kerepesi-ut 25.

Főszerkesztő: **VÉSZI JÓZSEF**
Kiadja: **BRAUN SÁNDOR**
A SZERKESZTŐSÉG

Egész évre 14 kor., 1/2 évre 7 kor., 1/4 évre 3 kor.
50 fillér, egy hónapra 1 kor. 20 fillér.
Egyes szám Budapesten és a vidéken 4 fillér.

A hét sovány esztendő.

Budapest, október 28.

(v.) Nem nagyon esztendő az a kép, amelyet a pénzügyminiszter az ország pénzügyi állapotáról ma a parlament elé terjesztett, de nem is nagyon biztató. Deficit még nincs, de a pénztári készletekhez már hozzá kellett nyulni. Olyan sorba jutottunk hát, mint aki jövedelme csappantával megtakarított pár garasát is megenni kénytelen. Sőt van még ennél is aggasztóbb tünet. Elég tetemes összeg erejéig már hitelműveletekhez is kell a jövő évben folyamodnunk. Tehát nemcsak kikezdjük keservesen félretett tartalékjainkat, hanem újabb adósságokat is csinálunk.

A szentírásbeli parabola ugylát-szik megvalósul ismét: a hét kövér esztendő, amely erős fölöslegekkel zárult, mulafélben van s jó lesz elkészülődnünk a sovány éveknél a jó isten tudja mekkora sorozatára. Az egykori bőségből hogyan tudunk idáig lesiklani? Hát nagyon egyszerűn. Rosszul gazdálkodtunk. Könnyelműek voltunk. A jelenek és a jelenben éltünk csupán, a holnapra ritkán gondoltunk, a holnaputánra soha. Nem az volt a baj, hogy elvállaltunk az utolsó két évben rengeteg mennyiségű új terhet. Mert amit az államhivatalnokok, a megyei tisztviselők, a községi és körjegyzők s a felekezeti tanítók fizetésének javítására fordítottunk, az bőven fog megtérülni a közigazgatás gyorsabb és lelkesebb menetében, a köztügyeknek egy megelégedettebb tisztviselői kar által való gondosabb intézésében és a népoktatás fokozottabb kulturmunkájában. A baj inkább az volt, hogy mikor ennyi terhet raktunk az állami pénzügyek vállaira, nem volt bennünk elég erő a katonai követelések kitalálására és mérséklésére. Arra kellett volna az államkormányzatnak ügyet vetni, hogy olyankor emeltessenek a katonai kiadások, amikor egyéb állami és nemzeti szükségleteink közül legalább a legsürgösebbek már ki vannak elégítve. Az a keletázsiai háború, amelyre a katonai terhek fokozásánál a bécsi hivatkozottak, csakis alkalmas ürügyül szolgálhatott ama pénzügyi érvágásnak, amelyet rajtuk elvégeztek, de komoly okul nem. Legalább az ilyen rohamos tempójú új fegyverkezésre nem. Hiszen az egyetlen hatalom Európában, amelyel mi háboruba keveredhetünk, nemesak most van haderejének tetemes részével Ázsia keleti részén lekötve, hanem akár bukik, akár győz, még jó hosszú ideig nem kapja vissza az európai érdekek terén akciószabad-

ságának azt a mértékét, amely ránk nézve komoly veszedelmekkel járhatna. S még katonai szempontból is bőlebb dolog lett volna ama háború egész lefolyását várni be s kivált az ágyuharc és a haditengerészet szempontjából minden lehető okulást összegyűjteni, semmint azt cselekedni, amit bolond fővel tettünk, tudniillik megriadni, megijedni és százmilliókat olyan fegyverkezésekre és hadifelszerelésekre fordítani, amelyek a háború befejeztéig talán értékteleneknek fognak bizonyulni.

S a rossz gazdálkodásnak volt még egy másik oldala is. A bőségnek annyi esztendéjén át az államkormányzat nem gondolt arra, hogy nagyfokú és széles alapon tett beruházásokkal az ország termelő-erejét szaporítsa. Ma feljajdult a pénzügyminiszter, hogy nemzeti termelésünk tulságos egyoldalúsága, a mezőgazdaságunk tultengése, iparnak és kereskedelemnek rettenetes elhanyagoltsága nagy pénzügyi veszedelmet jelent. Hát mért így későn méltóztatnak ezt észrevenni? Sajtó, parlament, kereskedelmi és iparkamarák husz esztendő óta egyre ezt panaszzalják, minduntalan figyelmeztetnek e kóros egyoldalúság veszedelmeire és sürgetik az ipar és kereskedelem hathatós állami felkarolását. S mit használt e temérdek panasz és sürgetés? A világon semmit, de semmit. Amint jól ment a dolgunk, a kormány és a törvényhozás észre sem akarta venni az ország gazdasági életének egyoldalúságából fakadó károkat. Ki tudnók mutatni az utolsó tíz év állami számadásaiból, hogy meddő haszonatlanságokra, hívságos fénytázésekre százával költöttük el a milliókat. Ha ezen a pénzen olyan pénzügyi intézetet létesített volna az állam, amelynek posztógyárak, szövő- és kötőgyárak, üveg- és börgyárak alkotását és kellő hitellel való támogatását tette volna feladatává, akkor a kivándorlási láz nem pusztitana még egyre nemzeti szervezetünket s az ország tullehetne immár a gazdasági egyoldalúságból való kibontakozásnak első, legnehezebb és legdöntőbb lépéséin.

Most is csak panaszokunk, de semmiféle erőteljes kezdésre e téren nem merjük ráadni a fejünket. Nem azt mondta ma a pénzügyminiszter, hogy bontakozzunk ki az egyoldalúságból s hogy pénzügyi tartalékjaink maradákeit ilyen célra kell fordítani, hanem csak biztatott, hogy lesz talán még szőlő és lágú kenyér, s ha lesz, akkor — megint össze fogjuk kuporgatni a most szertefolyt pénztári készleteket. A mi nagy bajunk az, hogy

van lelkiismeretes pénzügyi politikánk, amelyet egy rendkívül buzgó és becsületes spórmájszter csinál, de nincsen egységes, céltudatos, olyan gazdasági politikánk, amely kész volna a nemzeti ipartermelést, tekintet nélkül Bécsre, a legbrutálisabb eszközökkel is megvalósítani.

Nagy számok napja.

Budapest, október 28.

A pénzügyminiszter program szerint az ülés elején megtartotta expozéját s erre az alkalomra a Ház megváltoztatta rendes arculatát. Nem teli karzat bámulta a néptelen völgyet, mint rendszeren, hanem a zsúfolásig megtelt völgy csudálkozhatott, milyen kevéssé érdeklődik a karzati publikum az expozé iránt. Alig volt karzat.

Pedig az expozé előtt volt egy kis színjáték, mely a karzati is érdekelte volna.

Mindenekelőtt behozott egy roskadozó szolgáló valami mázsás paksamétát (a tavalyi zárószámadások voltak benne) s letette a miniszterelnök bársonyszalkájára. A paksaméta terjedelemben is akkora volt, hogy ki se látszott mögüle a miniszterelnök. Tiszát egy pillanatra bántotta is — nem az, hogy őt nem láthatják, hanem, hogy ő nem lát hat semmit. S ekkor megfogta a mázsás paksamétát és letette a földre. De aztán eszébe jutott talán, hogy még hiának hibetük, s lehajolván, megint az asztalkára emelte a paksamétát. Két lépésnyire állott a terem-biztos, de a miniszterelnök nem szólította oda, hanem maga emelte le és föl az impozáns terhet.

A szélsőbalon mosolyogtak a szokatlan miniszterelnöki erőmutatványon s azt mondták:

— *Ime, az erős kéz!*

Ez volt az egyik pikáns látványosság. A másiknak szereplői Tallián Béla földművelési miniszter és gróf Apponyi Albert voltak. Mikor már az ülés megnyílt s a képviselők az expozéra való várakozással helyezkedtek el helyeiken, egyszer csak hátrafordult Tallián Apponyihoz s átnyújtott neki egy csudaszép, pirosan mosolygó — *almát*. Apponyi meg volt lepelve. forgatta és nézte az almát, aztán mosolyogva köszöntö meg.

A szélsőbal megint kész volt a megjegyzésével:

— Páris almája ez a — legszebbnek, vagy Eris almája — a nagy összekapás előtt?

A karzat, ha lett volna, ezen is mulathatott volna. Így a látványosságok csak a képviselő urakat gyönyörködtették, akik pedig ma komoly beszéd s nagy számok kedvéért siettek a t. Háza. Megkapták a komoly beszédet is, a nagy számokat is. Sőt a beszéd talán tulságosan is komoly volt, kivált ha tekintetbe vesszük, hogy

jubiláris expozíja volt Lukács Lászlónak. A miniszter tízedik költségvetését nyújtotta be ma, de még komolyabb viszonyokról aligha, mint most. Valósággal a műhely titkaiba avatta hallgatóságát, csak hogy mindenki megtudja, milyen nehezen volt ezáltal távoltartható a deficit. Így is csekély a plusz, *alig kétszáz ezer korona*, mikor pedig a költségvetés *egy és egy negyedik milliárdos*. De ez a csekély plusz is keservesen volt kihozható. A miniszter mindezt részletesen és világszerűen kifejtette s elég szomorú képet festett. De legszomorubb mégis az volt, amiről az idén nem is beszélt a miniszter. Máskor a jövő perspektívájára is rá szokott világszerűen, a nagy állami problémákról szokta kifejtetni terveit és szándékait, de most hallgatott róluk s csak annyit mondott, hogy az ex-lex és a rossz termés megdézsmálták pénztári készleteinket s míg ezek a készletek meg nem térültek, a nagy állami problémák megoldására nem szabad gondolnunk.

Ez a szomorú csattanó zárta be az expozét.

Az ellenzék seregeseitől kérdezték:

— Mi lesz az adóreformmal?

— Mi lesz a valuta-szabályozással?

A miniszter ezekre a kérdésekre nem felelt. A budget reális, van egy kis plusz, de óvakodnunk kell, hogy lepadt készleteink megint megduzzadjanak, addig pedig nagy problémák megfajtására ne is gondoljunk, — ennyi volt a jubilaris expozé magja, nem több.

Elismerték, hogy ez őszinte beszéd, de azt is mondták, hogy szomorú beszéd. Hanem azért aki tud a sorok között is olvasni, talán majd kiolvassa a fekete expozéból a helyzet erős kritikáját is.

Az expozé után harmadik olvasásban is elfogadták az olasz provizoriumot, végül pedig folytatták a Rábaszabályozásról szóló javaslat tárgyalását, melyhez ma a néppártból Szabó István, a nemzeti pártból gróf Batthyány Tivadar beszélt. Szabó nagyon röviden, Batthyány nagyon hosszán, majdnem két óráig. Kissé meglepte a Házat, hogy míg a többi ellenzék elfogadja a javaslatot, a nemzeti párt szónoka határozati javaslattal vissza akarja utasítani a bizottsághoz alapos átdolgozás végett.

Még három szónok van a javaslathoz följegyezve. De azok csak holnap jutnak szóhoz...

A képviselőház ülése október 28-án.

— Kezdeté délelőtt 10 $\frac{1}{2}$ órakor. —

Elnök: Perczel Dezső.

A kormány részéről jelen vannak: Gróf Tisza István, Lukács László, Hieronymi Károly, Tallian Béla.

Elnök: Megnyitja az ülést s bemutatja a beérkezett kérvényeket.

Gróf Tisza István miniszterelnök előterjeszti a kormány jelentését tavalyi tevékenységéről, az ország közállapotáról és a tavalyi származásokról.

Az expozé.

Lukács László pénzügyminiszter benyújtja az 1905. évi költségvetést s hangsúlyozza, hogy az utóbbi évek költségvetési előirányzatainak összeállítás alkalmával egyetlen egyszer sem volt a kormánynak nagyobb óvatosságra, körültekintésre és mérsékletre szüksége, mint akkor, mikor a jövő évi költségvetési előirányzatot összeállította. Erre az óvatosságra és mérsékletre igen nagy okokat szolgáltatott az utóbbi évek. Az állami kiadásoknak az utóbbi években mutatkozott rohamos emelkedése az egész vonalon, ezzel szemben a múlt évi törvényenkívüli állapotnak hátrányos hatása az állami bevételekre, ami még most is érezhető, az idei kedvezőtlen termés, aminek a jövő évben is érezni fogjuk a visszahatását, mind olyan momentumok, amelyek kétszeres köteleességévé tet-

ték a kormánynak, hogy a költségvetés összeállítása körül a legnagyobb rigorozitással járjon el. Már az 1904. évi költségvetés betervezésekor figyelmeztetett arra, hogy ha állami kiadásaink az egész vonalon oly nagy mértékben fognak tovább emelkedni, mint az utóbbi időben, úgy rendes mai bevételi forrásaink hozadékából ezeket a kiadásokat nem leszünk képesek fedezni. És miután már akkor előre látta, hogy bizonyos kiadásaink még mindig emelkedni fognak és hogy vannak egyes pontok, ahol a kiadások még mindig nem értek el a kulminációt, azért már akkor jelezte, hogy államháztartásunk egyensúlyát csak úgy tarthatjuk fenn, ha a legközelebbi költségvetések összeállításánál a kormány szigorú revízió alá veszi minden egyes költségvetési tételt, töröl, redukál mindenütt, ahol azt hátrány nélkül teheti és ily módon csinál helyet azoknak az új kiadásoknak vagy növekedő tételeknek, melyek vagy törvényből kifolyólag beillesztendők a költségvetésbe szükségképpen, vagy oly természetűek, hogy az állam emiatt érdekének sérelme nélkül azok elől elzárkózunk nem lehet.

Ez a költségvetési előirányzat ezen elvek szem előtt tartása mellett készült és ennek köszönhető, hogy olyan az előirányzat, amely a realitás minden kellékének megfelel, amely ha betartatik, meg fogja védeni az államháztartás egyensúlyát az 1905. évben is a nélkül, hogy bármiféle rendkívüli eszközök kellene nyulni. E takszerűségi törekvők ellenére az állami kiadások különösen a rendes kiadások szám szerint az 1905. évre is elég jelentékeny összeggel emelkednek, de ezeknek a kiadásoknak legnagyobb része olyan, amely törvényből folyólag egyszerűen beillesztendő volt a költségvetésbe, vagy olyan, amely nem valóságos emelkedés, legalább a rendes kezelésben, hanem csak látszólagos, vagy olyan természetű, amely magával hozza a megfelelő bevételt, amely azt ellensúlyozza és így átfutó természetű kiadássá válik, mely a mérlegre befolyást nem gyakorol, vagy olyan természetű, amely nem állandó, hanem egy pár év múlva el fog tűnni a költségvetésből és a kiadásokból és emelkedése, amely valóságos és egyszersmind állandó természetű, nem oly nagy, hogy az állam bevételeiből normális fejlődés mellett fedezhető nem volna. Visszapillantást vet a múlt év származási eredményeire. 1903-ra költségvetésünk nem volt. A törvényen kívüli állapot következtében az 1903. évi költségvetés csak utólag 1904-ben jött létre, másrészt van egy momentum, amely szintén zavarja bizonyos mértékig az 1903. évi eredmények tiszta képét s ez a konverzió, amely az 1902. V. t.-c. alapján végrehajtott és amely átnyul az 1903. évre is és aminek egyes tételei az 1903. évi származásokban jelentek meg, a nélkül, hogy jogilag ezt az évet illetnék, mert tulajdonképpen az 1902. évi származásokba tartozának. Ha tehát az 1903. évi eredményről tiszta képet akarunk nyerni, akkor ezeket a tételeket ki kell küszöbölni.

Az 1903. évben az állami költségvetés olyképp volt megállapítva, hogy a bevételek 2,241,000 koronával haladták meg a kiadásokat, vagyis az volt a költségvetésileg előirányzott fölösleg. Az 1903. év kezelésére azonban a költségvetési és az imént említett konverzió törvényen kívüli számos más póthitelnyelés is bír befolyással, amelyek korábban megalkotva, éreztették hatásukat az 1903. évben is, amennyiben a kormányt a költségvetésen kívül különböző nagyságu bevételekre és kiadásokra hatalmazták fel.

Igy a pénzügyi kormányzat fel van hatalmazva 1903-ra 2,600,000 koronát venni igénybe, a kereskedelmi tárcá póthitele 2,500,000 korona volt, a földmívelési tárcáé 2,400,000 korona, a vallás- és közoktatásügyi, valamint az igazságügyminiszteri tárcáknak póthitele egyenként 1 millió korona, a honvédelmi tárcának póthitele 2,600,000 korona volt. Ezenkívül az 1897. XXX. törvényekkel engedélyezett nagy vasúti beruházás folytán fel volt hatalmazva a kormány 1903-ban 14,400,000 koronát venni igénybe. A legutolsó beruházási törvény, valamint az 1904. XIV. t.-c. pedig ugyancsak engedélyezett az 1903. évre utólagosan 8,800,000 koronát, úgy hogy ha mindezeket összegezzük és hozzácsatoljuk a költségvetési törvényben engedélyezett hiteleket, arra az eredményre jutunk, hogy a törvényhozás a bevételeket és kiadásokat úgy állapította meg az 1903. évre, hogy a bevételek 23,600,000 koronával haladták meg a kiadásokat, vagyis 23.6 millió bevételi többlet volt törvényhozásilag előirányozva.

A származási eredményekben az előirt bevételek és az utalványozott kiadások olyképpen alakultak, hogy a bevételek 34,800,000 koronával haladták meg a kiadásokat, tehát az elért eredmény az előirt előirányzattal szemben 11,200,000 koronával volt kedvezőbb. Ez volt az előírás, illetőleg az utalványozás eredménye.

Hogy az 1903. évben a tényleges pénztári kezelés nem lesz kedvező, azt mindenki előreláthatta, mert a törvényenkívüli állapotnak kedvezőtlen hatását a tényleges pénztári kezelésben okvetlenül meg kellett érezni. Ezt a feltevést tényleg igazolja a származás, amennyiben a pénztárba tényleg befolyt összegek, illetőleg kifizet-

sek eredménye aránylag kedvezőtlennek mutatkozik az 1903. évben és pedig 37,800,000 koronával kedvezőtlenebb eredményt mutat, amelyet ha összehasonlítunk az előirányzott 23.6 millió korona többlettel, kiderül, hogy a tényleges kezelésben a kedvezőtlenebb eredmény 61.4 millió koronát tett ki. Ennek a tényleges kedvezőtlenebb eredménynek két oka van. Az egyik a kiadások többlete 18,300,000 koronával, a másik a bevételek kevesebbedése 43,100,000 koronával. Ami a 18 millió koronában jelentkező túlkiadást illeti, ennek nagy része, tudniillik 14 millió korona a konverzió törvényre vezethető vissza és ama időleges kamatokra, amelyeket a konverzió törvény, illetőleg a konverzió törvény szerződés értelmében ki kellett fizetni 1903-ban. E 14 milliót ki kell venni még pár millió túlkiadás is 1902. évben főleg az országos betegpótlási alap kezelése miatt, mert ennek következtében voltak kénytelenek ez évben a betegpótlási pótdó százalékát felemelni. Ami már most a 43 millió bevételi visszamaradást illeti, ebből 18,200,000 koronányi visszamaradás nem aggályos természetű, mert nem ered másból, mint abból a körülményből, hogy a kormány nem élt azzal a föltalvánnyal, hogy ezt az összeget kölcsön útján szerezze be, noha a törvényhozás erre felhatalmazta. Nem aggályos természetű az a 4,800,000 koronányi visszamaradás sem, amely az állami díjak bevételénél mutatkozik, mert ez egyszerűen arra vezetendő vissza, hogy a tisztviselők fizetésrendezése az 1903. évben nem hajtott végére teljes mértékben és így az előirányzott díjbevétel csak a következő évben folyt be. Azonban egyenesen és határozottan a törvényenkívüli állapot következményének kell tekinteni az egyenes adóknál mutatkozó 25,000,000 korona, a jogilletékeknel mutatkozó 7,400,000 korona visszamaradást, amely az adóemelés következménye és amely természetesen még folytatását találta az 1904. esztendőben is mindaddig, míg a törvényes állapot be nem állott.

Az 1903. év pénzügyileg még sem tartozott a rossz esztendők közé, hanem egészen véve teljesen megnyugtató eredményt adott, ami a kedvező természeti viszonyoknak következménye volt. Bár egyes bevételi ágazatoknál visszaesés mutatkozott is, egészen véve a bevételeknél jelentékeny többlet irányzatot, elő és pedig 48,200,000 koronával több bevétel iratott össze, mint amennyi előirányozva volt. Így nagyobb volt a bevételi előírás az egyenes adóknál 16,700,000 koronával, fogyasztási adóknál 23,400,000 koronával, jogilletékeknel 10,400,000 koronával, a bélyegeknél 1,100,000 koronával, dohányjüvedéknél 8,000,000 koronával, államvasutak bevételénél 3,700,000 koronával stb.

Ezek az egész állami kezelésre vonatkoznak. Vannak azonban a számbeli eredmények között olyan bevételek is, amelyek kölcsönökből származnak, tehát nem az államnak tulajdonképpeni bevételei. Ezeket a tételeket ki kell hasítani, amit az állami számvéviszók tényleg teljesít is. Ennek nyomán a következő eredményre juthatunk.

Az államnak saját forrásaiból származó bevételei gyanánt 1903-ra prelinálva volt 1061 millió korona. Miután pedig kiadásai 1032,600,000 koronával prelinálhattak, világos, hogy már az előirányzat szerint is a kiadások 21,600,000 koronával nagyobb összeget tettek ki vagyis már a törvényhozás tudatosan úgy állapította meg a kiadásokat, hogy 21.6 millió koronát nem az államnak saját évi bevételeiből, hanem vagy kölcsönből, vagy a pénztári készlet felhasználása útján kellett volna fedezni. Ez volt tehát a prelinárának eredménye. Ezzel szemben 1903-ban a bevételi előírás és kiadási utalványozás úgy alakult, hogy a bevételek nem 21,600,000 korona, hanem csak 2,300,000 korona erejéig nem fedezték a kiadásokat, tehát az előírás eredmény 19,200,000 koronával volt kedvezőbb, mint az előirányzat. A tényleges eredmény azonban e számítás szerint is 58.2 millió koronával volt kedvezőtlenebb, mint az előirányzat. Természetes, hogy az 1903-ban elmaradt bevételeknek egy része befolyt 1904-ben és remélhető, hogy egy része még később is be fog folyni.

1905-re, miután biztosan tudjuk, hogy minden egyes tárcára mennyi esik a fizetésrendezési kiadásból, áthoztuk ezeket a tételeket az ordináriumba és felosztottuk az egyes tárcák közt. A rendes kezelésre nézve tehát ez a fizetésemelésekre felvett 20 millió emelkedés ugyan, de az összes kezelésre vagyis az egész költségvetésre nézve abszolút nem emelkedés, ez tehát leíthető a rendes kiadásokból és így ezeknek az emelkedéses leszáll 23.7 millió koronára. Ebből a 23.7 millióból 3.5 millió korona kapcsolatos szintén a fizetésrendezéssel és pedig részint a már megalkotott, részint a közelebből megalkotandó törvények folyamán. 5.4 millió korona emelkedés mutatkozik az emeléséknél, ahol azoknak természetes fejlődése következtében a kiadásokat is emelni kellett és ezzel azt értük el, hogy a bevételeknél több mint 11 milliónyi többletet állítottunk be a költségvetésbe. A gúg ezután mutatkozó 14 millió koronányi emelkedése a rendes költségvetésnek kizárólag részint megalkotott,

részint a legközelebbi jövőben megalkotandó törvényekre vonatkozik, tehát olyan természetű kiadási emelkedés, amelyre nézve nem állott módjában a kormánynak affektu deliberalni, hogy fölvegye-e vagy nem, hanem egyszerűen kénytelenek voltak a törvény dispoziciónak eleget tenni, vagy pedig fölvetjük, mert a közelebről remélhetőleg megalkotandó törvények ilyen kiadási növekedéseket fognak szükségessé tenni. Természetes dolog, hogy az adminisztráció különböző ágazatai szintén fejlődjen, bizonyos kiadási többletet igényeljenek. Ezt a szükségletet azonban már nem kiadási emeléssel fedezték, hanem igyekeztünk megalkotásokat eszközölni minden irányban és az ilyképp megtakarított összeggel fedeztük azután az adminisztráció növekedését. (Élénk helyeslés a jobboldalon.)

(Jelentés és napirend.)

Áttér ezután az 1905. évi budget összeállításának és tételeinek ismertetésére.

(Ezt a kimutatást és összegezést lapunk más helyén közöljük.)

Expozíciót így fejezte be a pénzügyminiszter: Kénytelen voltam bizonyos mértékig az állam bevételeit magasabb összegekben felvenni. De ezt csak ott és annyiban tettem, ahol és amennyiben azt a zárszámadás, vagy az illető üzem természetes emelkedése biztosította. A bevételek ezen emelése következtében, természetesen, ha nem is merítettük ki egészen, de bizonyos mértékig csökkentettük azokat a tartalékokat, amelyekkel az eddigi költségvetési rendszer következtében költségvetésünkben rendelkezünk, s amely tartalékok számcsőnyesen az illető év zárszámadásában szoktak jelentkezni. Ezek a készletek, ha nem is merültek ki, de bizonyos mértékig csökkentek a bevételek emelése folytán. Olyan nagy háztartást azonban, amilyen a magyar állam háztartása, megfelelő készletek nélkül biztosan kezelni nem lehet és nálunk annál kevésbé, mert fájdalom, a mi egész gazdasági rendszerünk, gazdasági szervezetünk egyoldalú, mindenféle esélynek és az időjárás viszonyosságainak is a legnagyobb mértékben ki van téve. (Zaj és felkiáltások a szélsőbaloldalon: *Azért kell a külön vánterület!*) Ennélfogva okvetlenül szükséges az államháztartás rendjének és biztonságának érdekében, hogy ezek a készletek mielőbb ismét kiegészüljenek. Ez pedig csak az által történhet meg, ha a legközelebbi jövőben szintén óvatosság leszünk, minél kevesebbet igényt támasztunk és minél kevesebbet követelünk lépünk fel az állammal szemben. (Zaj és felkiáltások a szélsőbaloldalon: *Dolgot kell adni!*) Bizonyos időre van szükségük állami bevételi forrásainknak arra, hogy visszanyerjék előbbi fejlődésképességüket és rugalmasságukat, ami normális viszonyok között, remélem, nemsokára be fog következni. (Helyeslés jobboldal.) Akkor elérkezik az ideje annak, hogy újból nagybörművű állami problémák megoldásához fogjunk és akkor jövedelmeknek e természetes emelkedésében megtaláljuk azokat az eszközöket, amelyek ilyen nagyobb állami problémák megoldására szükségesek az állampolgárok minden újabb igénybevétele és megterhelése nélkül.

Mintán meg vagyok győződve . . .

Rakovszky István: *Hol az adóreform!*

Lukács László pénzügyminiszter: . . . hogy ez a költségvetési előirányzat megfelel a realitás igényeinek s biztosítja az államháztartás egyensúlyát a jövő évre, ennél fogva kérem a t. Házat, méltóztatassék ezt az előterjesztést tárgyalás és jelentéstétel végett a pénzügyi bizottsághoz utasítani. (Hosszantartó éljenzés a jobboldalon.)

Elnök: Kiadja a költségvetést a pénzügyi bizottságnak.

Hieronymy Károly kereskedelmi miniszter benyújt egy jelentést a statisztikai hivatal 1905. évi munkatervéről.

Ezután a Ház harmadik olvasásában is elfogadja az *olasz provizoriumról* szóló törvényjavaslatot.

Ot perenyi szünet után következik a *Rébaszabályozásról* szóló törvényjavaslat általános tárgyalásának folytatása.

Szabó István: Nem elégtit ki a törvényjavaslat, mert azt várta annak idején, hogy a kormány ezentul milliokkal fogja támogatni a Rébaszabályozást és a javaslat mindössze egymillió koronát szán erre a célra. Elismeri a földmívelési miniszter jóakarátát, de azt nem hallgathatja el, hogy a javaslat az érdekelt népet nem elégíti ki. Elfogadja a törvényjavaslatot. (Helyeslés balról.)

Gróf **Bathányi Tivadar** ismerteti a Rébaszabályozás munkájának kezdetét máig és fejtegeti, hogy mennyire jogtalanul terheltek meg erején felül az érdekelt vidék népet. A mostani támogatást csekélynek tartja, az osztályozás pedig igazságtalan. Elismerését fejezi ki a miniszter iránt az új osztályozás elrendeléseért, de ez még nem teszi jóvá a hibákat. Ha a kormány emeli a civillistát és a hadügyi kiadásokat, akkor egy nagy vidék megmentésére is többet áldozhatna. (Élénk helyeslés a baloldalon.) Elfogadja ugyan a törvényjavaslatot, de indítványt nyújt

be az osztályozás helyesbítése, a Fertő vidékén tervezett munkák elhagyása és az adóvisszatérítés körül adandó államszegély tárgyában.

Elnök: A vita folytatását holnapra halasztja s az ülést d. u. 2 órákor bezárja.

BELFÖLD

A népoktatási javaslat ellen. A görögkeleti román püspöki kar is megmozdult, hogy állást foglaljon a népoktatási törvényjavaslat ellen, amely tudvalevőleg az eddiginél nagyobb érvényesülést akar biztosítani a magyar nyelvnek a népisoklatásban. Tiltakozásukat egy memorandumba foglalták, amelyben felsorolják azokat a vélt sérelmeiket, amelyeknek már az anketén kifejezést adott *Metianu* nagyszobeni érsek. Uj a memorandumban az, amivel sérelmeiket bevezetik.

Azt mondják ott, hogy a szentesített és alkalmazott hazai törvényekkel sohasem ellenkeztek, azoknak mindig engedelmeskedtek. Nem fognak ellenkezni újlag sem, ha a népoktatási törvényjavaslat szentesített törvényvé lesz, és igyekezni fognak, hogy azt teljesítsék, *amennyiben teljesíthető, de ha minden nem lesz végrehajtván, az nem rajtuk múlik, mivel lehetetlenre magát senki sem kötelezheti* és ilyent jogszenkitől sem lehet követelni. Mig azonban az eszme szentesített törvényvé nem vált s így csak tárgyalás alatti javaslat, hiszik, hogy jogukban áll az érvek minden erejével ellene küzdeni, melyet alaptörvényeink kezükbe adnak, hogy megvédjék azt, ami legrágább: nyelvüket és egyházi autonómiájukat. Ezzel csak megvédő jogukat védik, melyet ha nem tennének, arról adnának a világnak és a jövőnek tanúságot, hogy nem méltók arra a helyre, amelyet elfoglálnak.

Az igazítás jeleit ismerjük föl ugyan *Metianu* és kollegáinak ama kijelentésében, hogy a szóban forgó javaslatot nem tudják majd végrehajtani, de ettől eltekintve memorandumuk tiszteességes hangon bírálja a javaslatot. Egyebet pedig egyelőre nem várhat tőlük senki. A memorandumot *Metianu* érsek, *Pap János* aradi és *Popea Miklós* karánsebesi püspökök írták alá.

A képviselőház munkarendje. Félhivatalosan megcáfollják egy laptársunknak azt a híret, hogy gróf *Tisza István* miniszterelnök november 3-kán Bécsben lesz. Ezzel együtt tárgyalanokká váltak mindazok a találgatások, amelyek a képviselőház munkarendjét illetőleg e híreszteléshez fűződtek. A képviselőház november 3-án ülést tart, amelyen *Kossuth Ferenc* meg fogja okolni az amerikai békeakció támogatására vonatkozó indítványát, aznap este pedig a szabadelvűpárt értekezletet tart, amelyen, tekintettel a tárgy fontosságára, a párttagok valamennyien részt óhajtanak venni.

Az 1905. évi költségvetés.

Budapest, október 28.

Lukács László pénzügyminiszter a képviselőház mai ülésén terjesztette elő az 1905. évi állami költségvetést.

A költségvetés a rendes kezelésben 33.7 millió korona fölülre mutat a tavalyi 56.7 millióval szemben, tehát 23 millió koronával kevesebbet a tavaly előirányoztnál. A rendkívüli kezelésnél a jövő évre 33.5 millió korona hiány mutatkozik s így a rendes kezelés fölülregezőből ezt a hiányt levonva, végeredményben körülbelül 200.000 korona fölülregezővel zárul a jövő évi költségvetés mérlege, a mi 400.000 koronával kevesebb az 1904. évre előirányzott fölülregezőnél. A költségvetés mérlegében 1.067.865.273 korona rendes kiadással szemben 1.101.557.267 korona rendes bevétel áll, vagyis a rendes kezelésnél 33.691.994 korona fölülregező mutatkozik, ellenben a rendkívüli kezelésnél 170.016.165 korona átmeneti és beruházó kiadással szemben csupán 136.522.582 korona rendkívüli bevétel áll, vagyis a hiány 33.493.583 korona. *Együttvéve költségvetésünk 1.237.881.438 korona kiadást és 1.233.079.819 korona bevételt tüntet fel.*

A rendes kiadások 1.067.865.273 koronával

vannak előirányozva, vagyis az 1904. évre törvényhozással megállapított 1.025.637.324 koronával szemben 43.227.949 korona emelkedést tüntetnek fel. A rendes kiadások többletéből kerek összegben 22.064.000 korona esik az állami alkalmazottakat megillető pótlékokra az államvasuti alkalmazottakat a várakozási idők leteltével megillető fokozatos előléptetés végrehajtására és a vármegyei alkalmazottak illetményeinek kiegészítésével felmerült szükségletre; 1.596.037 koronával emelkednek a közösigyi rendes kiadások s ezek összegben 12.400.000 koronát igényelnek azok a kiadások, amelyek a korábbi években alkotott törvények végrehajtásával járnak.

A közgazdasági szempontból fontossággal bíró állami üzemek és intézetek kiadásai 5.540.000 koronával emelkednek. E kerekszámban 4.640.000 korona többletet a rendes kiadások fent kitüntetett többletéből levonva, marad 1.588.000 korona új többletként, s ha ehhez hozzászámítatik a 3.300.000 korona megtakarítás, mutatkozik kerek összegben 4.9 millió korona, amely a múlt évi állami költségvetésbe az év részére felvett illetményeknek az egész évi szükségletnek kiegészítésére, egyes elodáztatatlan szükségletek kielégítésére, közművelődési intézetek fejlesztésére, közgazdasági célok előmozdítására és az állami és államvasuti alkalmazottak előléptetési esélyeinek megjavítására fog felhasználtni. 44.120 koronával emelkednek az országgyűlés kiadásai. 1.596.037 koronával emelkedik a magyar korona országainak a közösigyi rendes kiadásokhoz való hozzájárulása. Az államadósságok szükséglete az előző évvel szemben 6.937.525 koronával emelkedik. A 4 százalékos magyar koronajáradék kölcsönél mutatkozó többletből 2.065.000 korona esik az 1904. évben kibocsátás alá került és még kibocsátandó 123.900.000 korona névértékű kötvény kamatszükségletének az egész évi szükségletnek megfelelő kiegészítésére; 5.042.124 korona pedig a 136.390.544 korona beszerzése végett kibocsátandó 143.568.900 korona névértékű kötvény kamatszükségletére. 619.291 koronával emelkedik az egyes tarcákat terhelő kölcsönök szükséglete. 1.825.991 koronával emelkedik a Horvát-Szlavonországok belgazdasági szükségleteinek fedezésére felvett összeg. A *belügyminisztérium* rendes kiadásai 6.334.600 koronával, a *pénzügyminisztérium* kiadásai 5.068.991 koronával, a *kereskedelmiügyi tárca* kiadásai 6.980.641 koronával, a *földművelésügyi tárca* kiadásai 2.140.089 koronával emelkednek. A *vallás- és közoktatásügyi tárca* rendes kiadásai 6.796.073 koronával, az *igazságügyminisztérium* kiadásai 3.951.408 koronával, a *honvédelmi minisztérium* kiadásai pedig 756.057 koronával emelkedést mutatnak.

A *rendkívüli kiadások* (átmeneti kiadások és beruházások) összesen 170.016.165 koronával, vagyis az 1904. évre törvényhozással engedélyezett 165.517.691 koronával szemben 4.498.474 korona nagyobb összeggel vannak előirányozva és pedig oly módon, hogy az átmeneti kiadásoknál 32.907.852 korona többlet, a beruházásoknál pedig 28.409.378 korona keveslet mutatkozik.

A költségvetés rendkívüli kiadásainak csoportjában a következő jelentékenyebb változások mutatkoznak: A *közösigyi* rendkívüli kiadások végeredményben 46.725.868 koronával emelkednek. Az *állami adósságok* átmeneti kiadásai között új tételként véteztet fel 6.191.865 korona, amely kiadási tétel szoros összefüggésben van az államadósságok rendkívüli bevételei között szintén új tételként felvett 9.315.176 koronával. A közösigyek tárgyalására kiküldött bizottságok az 1904. évi június hó 10-ikén szentesített III. és IV. számú határozataikkal a hadsereg és haditengerészet rendkívüli szükségletére összesen 140.676.000 koronát szavaztak meg, amely rendkívüli szükségletek az osztrák kormánnyal e tekintetben létrejött megállapodások értelmében hitelmevetet utján lesznek fedezendők.

A *rendes bevételek* 1.101.557.267 koronával, vagyis az 1904. évre törvényhozással megállapított 1.081.376.795 koronával személt 20.180.472 koronával magasabb összegben irányoztattak elő. 807.154 koronával emelkednek a *belügyminisztérium* rendes bevételei. A *pénzügyi tárca* rendes bevételei összesen 10.057.314 koronával, a *kereskedelmiügyi tárca* rendes bevételei 8.708.528 korona emelkedést tüntetnek fel.

Rendkívüli bevételek címén az 1904. évre megállapított 109.305.150 koronával szemben 136.522.582 korona, vagyis 27.217.432 koronával több irányoztatott elő, amely többlet kizárólag az általi idéztetik elő, hogy a közösigyek tárgyalására kiküldött bizottságok fentebb részletesen ismertett határozataikkal megszavazott rendkívüli hitelekkel a magyar korona országaira eső 48.392.544 korona fedezetéhez végett az e célból kibocsátandó kötvények ellenértékét rendkívüli bevételeknek előirányoztattott.

Ezenkívül a rendkívüli bevételek között új tételként irányoztatott elő 9.315.176 korona, amely összeg, mint már fentebb az átmeneti kiadások ismertetésénél felemlítettük, a közösigyi költségvetésből megtérített 27.079.000 koronának a magyar korona országaira eső részét képezi; vé-

gúl 1.884.743 korona emelkedés mutatkozik az egyes tárcákat terhelő kölcsönökből eredő bevételeknél, amely emelkedés megfelel azoknak a beruházásoknak, amelyek az egyes tárcák keretében hitelműveletek útján eszközöltetnek.

A most ismertett többletekek szemben 1.505.969 koronával a pénzügyminisztérium rendkívüli bevétel, a kereskedelemügyi minisztérium rendkívüli bevételei 198.163 koronával apadnak.

Összevonva a fentebb ismertett költségvetés eltéréseinek eredményét, a költségvetés mérlege következőleg alakul:

1.067.865.273 K. rendes kiadással szemben

1.101.557.267 K. rendes bevétel áll, vagyis a rendes kezelésnél

33.691.994 K. fölösleg mutatkozik.

Ellenben a rendkívüli kezelésnél

170.016.165 K. átmeneti és beruházási kiadással

136.522.532 K. rendkívüli bevétel áll szemben, vagyis

33.493.583 K. hiány mutatkozik.

Együttvéve a rendes és rendkívüli kezelést:

1.237.881.438 K. összes kiadással

1.285.079.819 K. bevétel áll szemközt vagyis vég-eredményben

198.411 K. felesleg mutatkozik,

Jelentés a kormány működéséről

Budapest, október 28.

Gróf Tisza István miniszterelnök ma nyújtotta be a kormány működéséről és az országos állapotokról szóló évi jelentést. A terjedelmes jelentésben minden szakminiszter külön-külön teszi meg jelentését, míg az országos közállapotokról szóló rajz kimerítően tünteti föl az ország viszonyait.

A miniszterelnökség jelentése beszámol a Halászbástya építkezésének befejezéséről jelenti, hogy Szent István lovasszobrának mintája elkészült s a mű fölvatása 1905-ben fog megtörténni. Andrassy szobra 1904-ben el fog készülni s a király által adományozott tiz szobor közül a Pálffy, Pázmán, Werbőczy szobrok segédmintái, Tinódy szobrának pedig végleges nagysága mintája készült el. A királyi palota krisztinavárosi szárnyának butorozása és fölszerelése be van fejezve. A kézművitészeti munkákon kívül a miniszterelnökség több nemzetközi ügy rendezéséről tesz említést a jelentés.

A közállapotok rajza elsősorban a népesség kérdésével foglalkozik s avval az adattal lep meg, hogy az erős kívándorlás dacára, az ország népessége ma már meghaladja a húszmilliót. A házasságkötések száma tízezerrel fogyott, számuk 160.000, ebből azonban a családok tulajdonképeni szaporulata 35.000. A vegyes házasságok csökkentek. A vőlegények és menyasszonyok között a magyar anyanyelvűek arányszáma kedvező. A születések száma negyvenezzerrel csökkent; 9,4 százalékos törvényszerű. A magyarok arányszáma a születéseknél csak a főtök, szerbek és horvátok után következik és az országos átlaggal megegyező. A magyarság kedvező halálhálási százaléka csak a németeké haladja meg. Az ország lakossága kétszázkilenczettel szaporodott. Nemzetiség szerint a horvátok, utánuk a magyarok és főtök az első. A népszámlálás óta elért szaporodás 56 százaléka a magyar anyanyelvűekre esik. A kivándorlók száma megint emelkedett, kivált a Tisza jobb partjáról sok a kivándorló. A magyarság száma a kivándorlók közt először emelkedett föl a legnagyobb számára.

A közegészségügy. Budapesten 1283 orvos van, a több lakosu Pestmegyeben pedig csak 219 orvos, ez is többnyire a rendezett tanácsú városokban. A hatósági orvosok száma feltűnően kevesedett. 1710 községnek nem volt járási, vagy körőrvosa.

Oktatás. Az óvóiskolák 2742 száma csak húszszal szaporodott. Az iskolakötelesek száma három millió, iskolába járt 87,5 százalékos, tavaly ez az arányszám nagyobb volt. Az iskolaköteleseknek 52,6 százaléka magyar, az iskolába-járóké 51,5 százalék. Az iskolába járó magyarok arányszáma, sajnos, fél százalékkal csökkent. Az elemi iskolák 17.000-nyi száma csak 33-mal növekedett. A tanítónők arányszáma egy százalékkal nőtt. 290 olyan magyarul tudó tanító volt, aki nem tanította a magyar nyelvet sikerrel, itt erős a rosszabbodás. A közép- és felső oktatásnak szánt iskolákban a tanulók száma 61.000. A kizárt tanulók száma a felére csökkent. A magyar anyanyelvűek száma 0,3 százalékkal több. A főiskolai hallgatók közül csak a töt nemzetiségűek kevesednek. Tavaly 135, kissasszony tanult az egyetemen.

Egyszáz és hitelet. Az állami anyakönyvezés mellett nem csökken a vallásosság, a keresztelések s a házasságoknak templomi megoldása 90—95

százalékos. A hitazonoklatok statisztikája sajnálatos eredményt mutat. A katolikus szónoklatoknak csak 54 százaléka, a zsidókének csak 36 százaléka magyar és egyáltalán a reformátusokat és unitáriusokat kivéve a magyar nyelv nem foglalta el azokat a jögeket a templomban, amik a magyart számáránya szerint megilletnék.

Igazságszolgáltatás. Az ország összes ügyvédjeinek 26 százaléka és ügyvédjelöltjeinek 34 százaléka Budapesten van bejegyezve. A bíróságoknál és közigazgatási hatóságoknál följelentettek 1,1 millió egyént és közülök elítéltek a bíróságok 118.000-et, a közigazgatási hatóság pedig 459.000-et.

Gazdasági élet. A birtokváltások száma most félfelvél nagyobb, mint tíz évvel ezelőtt. Végrehajtás útján 21.193 birtok cserélt gazdát. A mezőgazdasági balesetek száma negyven százalékkal szaporodott; 61,7 százalékos a munkás-pénztárnál volt biztosítva. — Az aranytermelés 25 kilogrammal, az ezüsttermelés pedig majdnem négyezer kilogrammal kevesedett. A vasbányászat is nagyon eszmekelt. Csak a só- és szénbányászat emelkedett. — A vállalkozó kedv depresszió alatt volt. Az ipari munkások száma mégis huszonezzerrel növekedett, ennek a számnak a fele a fővárosra esik. A betegesgőgyesülést női tagjainak száma 85 ezerrel 89 ezere emelkedett. — A vasutak beruházási tőkéje három és fél millió. A vasuti személyzet 93 ezer tagu 103 millió korona fizetéssel. Baleset ért a vasuton 34 utast, 207 vasutit és 184 más személyt. Tengerészeti hajóállományunk 90 gőzös és 361 vitorlás. A postán a hírlapok és díjkötelesek száma nagyobbodott, a levelezőlapoké a megrágitás óta most először mutat növekvést. — 4033 hitelintézetünk közül bank 418, takarékpénztár 777, a többi szövetkezet. A kamatláb alacsony volt, a betétek nagyon fölszaporodtak. A postatakarék is fejlődött, félmillió könyvre 52 millió korona volt a betét. A kézi zálogüzletek száma apadt. Nem váltottak ki 79 ezer ékszeret és 92 ezer egyéb ingóságot. — 55 biztosító társaságunk közül hazai 20. A tüzkár elleni biztosításban a hazai intézetek fölvényben vannak. A jégkár elleni biztosítás nagyot hanyatlott. A tüzoltók száma félmillió.

A helyzet.

Budapest, október 28.

Komoly esatára készülődnek a képviselőház pártjai. A hadüzenet már megtörtént s az első ütközöttöl csak néhány nap választ el bennünket. A jövő hét valamelyik napján gróf Tisza István miniszterelnök megokolja házszabálymódosító indítványát s aztán rendre fölvonulnak az ellenzéki pártok, hogy megindítsák a küzdelmet. A fegyverkezés már megkezdődött s ma este a parlamenti ellenzék számban és tekintélyben legnagyobb pártja: a függetlenségi és 48-as párt foglalkozott a házszabálymódosítással. Olay Lajos hozta föl szinre a kérdést és panaszképpen fölemlítette, hogy a függetlenségi párt tagjai közül igen sokan semmi érdeklődést sem mutatnak a parlament munkálkodása iránt, de ezenkívül a pártérettel sem törődnek. A házszabályrevizió tárgyalása közel van s mégis alig tartozkodik a fővárosban tizenöt-husz képviselő. Indítványozta ezért, hogy a párt intézzen körlevelet képviselő-tagjaihoz s szólítsa fel őket a pártúságra való hivatkozással, hogy tartozkodjanak állandóan a fővárosban s vegyék ki részüket a párt küzdelmeiből.

Thaly Kálmán, Kossuth Ferenc és Nesi Pál egyértelműen helyeselték Olay indítványát, mire a párt elhatározta, hogy a képviselőket sürgős levél útján figyelmeztetik kötelességükre. Egyebekben fentartotta a párt régi határozatát, mely szerint a házszabályrevizió ellen a legerősebb ellentállást fogja kifejezni.

A revizióval foglalkozott ma a Szederkényi-párt is, végleges határozatot azonban csak a jövő héten fognak hozni.

A Kossuth-párt értekezletéről a következő hivatalos tudósítást adták ki:

Napirend előtt Kubik Béla kért szót és bejelentette, hogy gróf Batthyány Tivadarnak mai képviselőházi beszéde olyan ényáltságokat derített föl, melyek benyomása alatt azt indítványozza, hogy a párt, eltérve multkori határozatától, ne fogadja el feltétlenül a Rába szabályozásáról szóló törvényjavaslatot, hanem járuljon Batthyány határozati javaslatához.

Thaly Kálmán, ki a legutóbbi értekezleten nem volt jelen, visszapillantást vetett a Rába-szabályozás történetére és megerősítette Batthyány adatait. A szabályozás kezdetől fogva csak néhány nagybirtokosa volt tekintettel, különösen

Prigyes főhercegre és Esterházy hercegre, de a terhek aránytalanul nyomják a kisembereket. Mintán pedig a függetlenségi párt mindég a nép érdekeit védelmezte, hozzájárul gróf Batthyány határozati javaslatához.

Kossuth Ferenc helyeselte Kubik álláspontját; azt hiszi, hogy ez eljárásával is megmutatja a párt, hogy nem zárkózik el a meggyőző érvek elől. Párthatározatként kimondta tehát, hogy az értekezlet gróf Batthyány Tivadarnak határozati javaslatát csekély módosítással magáévá teszi.

Az elnök bejelentette továbbá, hogy a Bánffy-párt erősen szervezkedik Nyiregyházán és Marosvásárhelyen, holott e kerületek mindég függetlenségi képviselőt választottak. Minthogy pedig most az ottani függetlenségi pártok is újabb szervezkednek, kívánatos, hogy ezen szervező-gyűlésekre a központból minél tömegesebben menjenek el. Jelenti, hogy a nyiregyházi kerületbe való utazásra ígéretet tett Barabás Béla, Kubik Béla, Gál Sándor, Kovács Gyula, Papp Elek, Tóth János, Rákosi Viktor, Egyri Béla és Leszkay Gyula.

A napirendre térve, Kossuth Ferenc ismertette a német kereskedelmi szerződésre szóló felhatalmazási törvényjavaslatot. A párt elhatározta, hogy a javaslatot erősen fogja ellenezni, mert immár kétségtelen, hogy minden külföldi szerződést az olasz szerződéshez hasonló módon akarnak megkötöni és ezzel utját fogják állni annak, hogy 1907-ben az ország teljesen szabadon határozhassa el, akarja-e az önálló vámterület létesítését vagy nem.

Olay Lajos mindenben hozzájárult az elnök előterjesztéséhez és hangsúlyozta, hogy bűn és mulasztás volna, ha a nagy kérdés horderejéről a párt a nemzetet nem világosítaná föl. Felhívta továbbá az értekezlet figyelmét arra a hirre, hogy a házszabály-revizio dolgában a kormány a jövő héten akarja kiküldetni a huszonegyes bizottságot. Arra kérte az elnököt, intézkedjék, hogy a párt már itt is kifejtse a kellő ellentállást. Az értekezlet ezzel a kívánsággal teljesen egyetértett.

A Szederkényi Nándor elnöklete alatt álló függetlenségi párt ma este tartott értekezletén a házszabály-revizio kérdésével foglalkozott. Megállapították a követendő eljárás részleteit, de tekintetbe az ügy fontosságára, a párt ez ügyben a jövő héten újabb értekezletet tart.

KÜLFÖLD

A konfliktus vége.

Budapest, október 28.

Most már alig lehet kétség az iránt, hogy a hulli katasztrófa miatt támadt angol-orosz konfliktust békésen fogják megoldani. Az angol flotta mozgósítása nem szünetel ugyan, de a pillanatnyi veszedelm elmúlt. A tárgyalásokat megnehezítette ugyan, hogy Rosdcszvenszky jelentése homlokegyenest ellenkezője annak, amit a hulli halászok állítanak, de talán éppen ez az ellentét könnyítette meg a francia külügyminiszter feladatát, aki a közvetítésre vállalkozott. Anglia Franciaország javaslatára ráállt arra, hogy az ügyet egy vizsgáló-bizottság elbírálása alá bocsássák, amelybe Oroszország is elküldene megbízottait. A legfontosabb azonban az, hogy Oroszország befejezett abba, hogy míg a vizsgáló-bizottság el nem készül munkájával, az orosz flottának Vigóban kell maradni és utját nem folytathatja. Az angol kormány kezdetől fogva meg a látszatát is kerülte annak, mintha eljárásával Japánnak akarna szolgálatokat tenni, és oly nobilesan viselkedett, hogy joggal lehet hinni, hogy a vizsgáló-bizottság hamar befejezi munkáját és a balti flotta folytathatja oly siralmasan megkezdett utját.

Ideiglenes megoldás.

London, október 28.

Az angol-orosz tárgyalásokról szóló jelentésében a Reuter-ügynökség a következőket közli: Az angol jegyzék megérkezése után az orosz kormány sürgős táviratokat küldött különféle kikötőkbe, ahol

Rosdesztvenszky hajóinak előreláthatólag ki kellett kötnie, és Rosdesztvenszkytól kimerítő jelentéseket kért. Kedden Miklós cár táviratilag sajnálkozásának és az áldozatok iránt érzett részvétének adott kifejezést. Egyidejűleg értesítették az angol külügyi hivatalt ennek ismételt követeléseire, hogy további lépések mindaddig nem tehetők, amíg a hivatalos jelentések meg nem érkeznek. Az orosz kormány is sajnálatának adott kifejezést az eset felett. Az angol követelések szövegezésénél nyíltan kifejezést adtak annak, hogy amennyiben a tisztek megbüntetésére vonatkozó követelések tekintetében nem nyújtanak elégtételt, nem fogják megengedni az orosz flottának, hogy Tangeren tulmenjen. Az orosz kormány azt válaszolta, hogy meghallgatásuk nélkül nem ítelhet a tisztek felett, mert ez a cár jogainak korlátozását jelentené. Az angol kormány a halászkótlót nem szerezhetett bizonyosságot az orosz tengernagynak arról a kijelentéséről, hogy a halászbárkák között két torpedónaszád volt. Minthogy az orosz kormány kijelentette, hogy magatartását csak az orosz tengeri nagyságára alapíthatja, mindaddig, amíg az egész ügy nem nyer alapos felderítést, a kérdés további tisztázása megakadt. A kabinet ma tanácskozott a felett, hogy miképp található megoldás erre a kérdésre vonatkozólag. Nem lehetetlen, hogy a francia nagykövetség az angol kormányhoz és az orosz nagykövetséghez fennálló szoros viszonyát felhasználják arra, hogy a tényleges állapotok *pártatlan vizsgálatát* előmozdítsák. Amennyiben ilyen vizsgálat létrejöhet, úgy a *balti flotta nem folytathatja mindaddig útját, amíg a vizsgálatot befejezik és amíg a vizsgáló-bizottság javaslatait keresztülvizsík.*

London, október 28.

Anglia és Oroszország megegyeztek abban, hogy az Északi-tengeren történt vitás ügyet egy *vizsgáló-bizottság* elbírálása alá bocsátják. A vizsgáló-bizottság ülészése idején az orosz hajóraj tartozik Vigóban maradni és útját nem folytathatja. A bizottság működésének programja még nincs megállapítva, de valószínű, hogy erre nézve a *hági* egyezmény 9., 10. és 32. §-ai lesznek irányadók. A vizsgáló-bizottság kiküldésére irányuló indítvány, amelyhez a brit minisztertanács hozzájárult, nem angol részről indult ki.

Pétórvár, október 28.

Megerősítést nyer, hogy a hulli vizeken történt incidens nemzetközi választott bíróság döntése alá kerül és az érdekelt orosz tengerészisztek e célból elhagyják hajóikat. A vizsgálatot Vigóban fogják tartani, amelyen ezek a tisztek jelen lesznek.

Washington, október 28.

(Reuter.) Pétervári távirat szerint a cár elfogadta azt a javaslatot, hogy az angol-orosz vizsály kérdését nemzetközi választott bíróság elé terjeszszék.

Southampton, október 28.

Balfour miniszterelnök itt mondott beszédében közölte, hogy az Északi-tengeren történt incidens nemzetközi vizsgálat tárgyává fogják tenni.

Gibraltár, október 28.

Az angol hajóraj mozgósítását, melyet holnap kellett volna befejezni, további intézkedésig elhalasztották.

Páris, október 28.

Pétórvárott már megbarátkoztak azzal a gondolattal, hogy a balti hajóraj elindulását el kell halasztani, annál is inkább, mert több ható javításra szorul. Egy-egy bizottságnak kiküldése Hullba és

annak elbírálása, hogy kik volnának azok a pártatlan férfiak, akik az eset felett ítéletet mondhatnak, hosszabb táviratváltást tenne szükségessé. Valószínű, hogy *Hollandiát*, mint teljesen elfogulatlan és nem érdekelt hatalmat felszólítják, hogy vegyen részt a szemlében és az ítélo bíróságban.

London, október 28.

Ma némileg lecsillapodtak a kedélyek, mert általában azt hitték, hogy a francia nagykövet közvetítésének sikere lesz. A politikai köröket az nem tévesztette meg, hogy úgy a Quai D'Orsay-n, mint az itteni francia nagykövetség is kijelentették, hogy a francia közvetítésről szó sem lehet. Mindenki természetesnek találja, hogy a diplomáciai tárgyalások csak akkor járhatnak eredményre, ha diskretek és tapintatosak.

Jóllehet most mári a közönség is biztosra veszi, hogy a diplomáciai tárgyalások eredményre fognak vezetni, azért az érdeklődés nem csökkent a diplomaták jövés-menése és a minisztertanács iránt.

A Foreign Office előtt még a dél-afrikai háború előestéjén sem gyülekezett össze annyi nép, mint ma. Feszült izgatottsággal várták a miniszterek érkezését. Eljött Austin Chamberlain is, aki ma reggel tért vissza Olaszországból.

A kíváncsi sokaság állhatatosan csoportosult a palota előtt.

A minisztertanács pontban egy órakor kezdődött. Még előbb megérkezett *Benckendorff* orosz nagykövet, aki ma korán reggel lord *Landsdowne*-nal tanácskozott ennek palotájában. Később megjelent a francia nagykövet is és hosszasan konferált *Benckendorff*val és *Landsdowne*-nal.

Rosdesztvenszky jelentése.

Pétórvár, október 28.

A tengerészeti vezérkar *Rosdesztvenszky* tengernagynak, a csöndes-óceáni hajóhad második osztálya parancsnokának következő két táviratát közli:

I. Az észak-tengeri eseményt két torpedónaszád idézte elő, amelyek világitás nélkül, a sötétség leple alatt meg akarták támadni a hajóhad élén haladó hajót. Amikor a hajóhad fényoszlopjával világított és tüzet kezdett, észrevettük néhány kisebb gőzös jelenlétét is. A hajóhad meg akarta kímélni ezeket a hajókat és azonnal megszüntette a tüzet, amikor a torpedónaszádok eltűntek a látókörből. Az angol sajtó föl van háborodva azon, hogy egy torpedónaszád, amelyet a hajóhad állítólag reggelig az esemény színhelyén hagyott, nem adott segítséget a bajba jutottaknak. A hajóhadnál nem voltak torpedónaszádok és az eset helyén senkit sem hagytak hátra, következésképpen a kis gőzösknél reggelig ama két idegen torpedónaszád egyike volt, amely meg nem feneklett, hanem csak megrongálódott. A hajóhad nem adott segítséget a halászbárkák-nak, mert *áccosan igyekeztek áttörni hajóink vonalát, s ezért gyanusának látszóttak*, továbbá, mert némelyiküknek egyáltalán nem volt lámpása, mások pedig nagyon későn mutatták világitásukat.

II. A hajóhad a sok száz halászbárkával szemben a találkozáskor *nem mulasztotta el a kellő óvatosságot* ez egy eset kivételével, amikor a halászok idegen torpedónaszádok társaságában voltak, amelyek közül az egyik eltűnt, míg a másik, a halászok állítása szerint, köztük maradt. Ezt a torpedónaszádot oroszoknak tartották és nem tetszett nekik, hogy a baleset áldozatainak nem sietett segítségére. Ez a hajó azonban idegen volt és reggelig kereste a társát vagy azért maradt ott, hogy sérüléseit kijavítsa. Ha voltak is az eset helyén halászbárkák, amelyek vigyázatlanságból belekeveredtek a vállalkozásba, kérem az egész hajóhad nevében, fejezzék ki a szerencsétlen áldozatoknak azok közt a körülmények közt, amelyek között *semmilyen hadihajó sem cselekedhetett volna másképp, még a legjobb békés időben sem, őszintén sajnálkozásomat.*

London, október 28.

A *Daily Mail* jelenti Pétervárról, hogy Rosdesztvenszky titkos utasításokat kapott,

amelyek alapján felhatalmazták, hogy *minden hajóra, mely nagyon is közel megy hozzá vagy előtte más tekintetben gyanusnak látszik, lövessen*. Ezt az utasítást azonban az idegen kormányokkal nem közölték.

A részeg flotta.

Fiume, október 28.

Egy ujságíró fölkereste a Fiumében járt flotta egyik csatahajójának parancsnokát, aki elmondta, hogy az angol hajók az admirális parancsára Maltába mennek, ahol csatlakozni fognak a földközi-tengeri flottához.

A flotta mozgósításával — ugymond — az angol kormány csak az lehet a célja, hogy megnyugtassa a közvéleményt, hogy tudmillik Anglia megsértése miatt kész a megtörlo lépésekre is. Mint azonban említettem, nem hiszem, hogy emel többet tegyünk. *Meg vagyok győződve, hogy komolyabb konfliktációk nem fognak származni ebből az incidensből.* Az orosz tengerészisztek rémséges baklövést követtek el. Betegesen izgatott képzelőtehetségének kell lennie annak a tengerésznek, aki a mindenkor szükséges higgadtságát holmi rémhíresztelesek rémlátására elveszti. És a balti flotta tengerészei (akik mellesleg megjegyvezve, nem méltók erre az elnevezésre) felcsigázott izgatottságukat a *szeszies italok túlságos élvezetével* akarták tompítani és nem esodálom, hogy így a halászbárkákát is ellenséges hadihajóknak nézték. Ismerem jól az orosz tengerészeket és tudom, hogy a szeszies italokban a mértékletesség nem tartozik érények közé. A háború a Keletr szöllította Oroszországnak minden valamirevaló katonáját. A balti flottához már csak olyanokat osztottak be, akik évek óta tartalékban voltak vagy akik legjobb esetben holmi parlamenti szolgálatokat teljesítettek. A tengerészek pedig mindig a tengeren kell élnie. A balti flotta személyzete olyan emberekből áll, akik már mindent elfelejtettek. Nem esodalom tehát, hogy a halászgözösöknek nemzetközileg megállapított és közismert jelzéseit nem ismerték föl, vagy talán észre sem vették. Oroszországnak elégtelt kell szorgalmatnia és az nem lehet más, mint hogy Oroszország teljes anyagi kárpodást nyujt és diplomáciai uton bocsánatot kér Angliától. A tisztekek és az admirálisnak pedig szigoruan bünhödniök kell. Az admirálist, aki mindenért felelős, vissza kell hírvni és haditörvényeszk elé állítani. A parancsnok végül abszurdumnak mondta azt a hirt, hogy az angol hajók követni fogják a balti flottát. Ilyen uton mi angolok nem akarunk batérokat szerezni.

Próbátamadás Gibraltár ellen.

Gibraltár, október 28.

Az angol hajóhad tegnap délután harerca készen állott. Azt híresztelik, hogy a Cézár csatahajó kivételével az egész hajóhad holnap reggel nyugati irányban indul tengernek, hogy állítólag *próbátamadást intézen Gibraltárra*. Délután néhány torpedónaszád indult Tangerbe. A hajógyárban sietve folytatják a munkát. A földközi-tengeri hajóhad, amelyet ide várnak, hat csatahajóból, húsz torpedónaszádból és torpedózúzóból áll.

Királyné a politikában.

London, október 28.

A kabinettanács ülése után, mely rövid ideig tartott, *Balfour* miniszterelnök a királyné kívánságára a Buckingham-palotába ment, ahol a királyné, aki az angol-orosz vitás ügy iránt nagy érdeklődéssel viseltetik, a miniszterelnökkel hosszabb beszélgetést folytatott.

A balti flotta utja.

London, október 28.

A *Standard* jelenti Vigóból: Tegnap éjfékor folytatta az orosz hajóhad egy része útját. *Rosdesztvenszky* tengernagy közölte a hatóságokkal, hogy a hajóhad másik részével *Tangerbe* megy.

A lövöldözó flotta.

Geestemünde, október 28.

Hähnel kapitány, a *Sonntag* nevü halászbárka parancsnoka a következő jelentést küldi: Pénteken a Horn-Striff halászhelyek közelében voltunk, midőn észak felöl egy nagy szállítógözst vettünk észre, mely a sötétség beálltakor közeledett a hajórajhoz. Este 8 óra 10 perckor

hirtelen egy fényszóró világitott meg bennünket és gránátokkal lövöldöztek ránk. Percenkint körülbelül 80 lövést tettek. Végül a nagy szállítógőzös magára irányította a tüzelést. 11 óra után megszűntek a gránátlövések. A fényszóró két óráig megvilágított bennünket. Egy másik, nyilván orosz hadihajó úgy látszik bombázta a ránk tüzelő hajót.

Port-Arthur végnapjai.

Budapest, október 28.

Mialatt Rosdesztvenszky megvívta győztes csatáját a hulli halászbárkakkal és Oroszország nagynehezen kiláblott a veszedelemből, amely tengerésztszjeinek idegessége miatt fenyegette, Stössel katonái utolsó tusájukat vívják az elszánt ostromló sereggel. Több távirat jelenti egybehangzóan, hogy a japánok e hó 26-án általános támadást intéztek a belső erődök ellen és úgy látszik, hogy ezuttal eredménnyel. A japánok elfoglalták azokat az erődöket, amelyek megszólva uralkodtak a várost és a kikötőt. Port-Arthur nagy része a lángok martaléka lett, a flotta hajói közül pedig kettő elsüllyedt. Úgy látszik, hogy a flotta nem gondolhat a menekülésre, mert — mint annak idején ismételtelen jelentették — ágyuit a vár védelmében leszerelték.

Tokióból már annyiszor jelentették Port-Arthur közeli elesését, hogy kételkedni kelene a mostani hírek valóságában. Ezuttal azonban mégis csak elkövetkeztek Port-Arthur utolsó napjai s mire Vigoból megint elindul a balti flotta, Tokióban örömtűzök gyúlnak a japánok legdrágább győzelmére.

Tokio, október 28.

Íde érkezett hírek szerint Port-Arthur nagyrésztét fölgyújtották a japán bombák. Az orosz helyőrség sokat szenved s kitaratása napról-napra fogy. Azt hiszik, hogy a vár a jövő héten vagy megadja magát, vagy pedig egy utolsó rohammal elfoglalják a japánok.

Tokio, október 28.

(Reuter.) Hivatalosan még meg nem erősített, ideérkezett jelentések szerint a japánok 26-ikán általános támadást intéztek a Port-Arthur előtt fekvő Kikvan magaslatok ellen. Egy granát a levegőbe röptett egy orosz rakart. A japánok ezzel egyidejűleg megtámadták az Erlungsan és Szungesu erődöket, elhallgattatták az orosz ütegeket és megszállták az Erlungsan és Szungesu erődöket. 27-ikére való éjjel egész Port-Arthur lángokban állott. 27-én egy granát a Szabasztopol nevű orosz hadihajót érte. Egy másik orosz gőzöst két granát elsüllyesztett.

Sanghai, október 28.

(Reuter.) Egy európai kereskedő magánlevelet kapott Port-Arthurból, amely azt mondja, hogy Stössel tábornok a cárhoz és az udvarhoz a következő táviratot intézte:

— Isten hozzádot mondok mindnyájuknak örökre. Port-Arthur lesz sírom. A levél azután a port-arthuri állapotokról ír és félelmesnek mondja azokat.

A mandsuországi harctér.

Pétervári, október 28.

A Brsevia Vjedomosti tudósítója táviratozza Mukdenből mai kelettel: Tegnapi egész nap japán ágyütüzet hallottak. Egész

nap ütközetet vártak, mely azonban nem következett be. A japánok előretolt állásaikból figyelik csapatainkat, melyek harcra készen állanak. Az hírlik, hogy a japánok a khinaiktól a Laoho partján sok gabonát vettek, de nem fizettek. A khinaiak most ezt a gabonát igen alacsony áron kínálják az oroszoknak.

Fusan, október 28.

(Reuter.) A japánok tegnap a Sahotól nyugatra lévő egyetlen dombot, melyet az oroszok még megszállva tartottak, elfoglalták és két gépgéppont ejtettek zsákmányul. A japánok 20 halottat és 80 sebesültet vettek. Az oroszok 30 halottat hagytak hátra a harctéren.

Menelik az orosz sebesültekért.

Pétervári, október 28.

Menelik abessziniai király 100.000 frankot adományozott a kelet-ázsiai harctéren megsebesült orosz katonáknak. Az orosz követ a cár nevében megköszönte Meneliknek az adományt.

Az osztrák kormány rekonstrukciója.

A bécsi hivatalos lap ma teszi közzé a minisztériumban történt változásokra vonatkozó császári kéziratokat. Böhm-Bawerk pénzügyminiszternek a császár, sok évi súlyos körülmények közt teljesített kitünő szolgálataiért legforróbb köszönetét fejezi ki s Giovanelli földmívelésügyi miniszterhez is hasonló tartalmú kéziratot intéz. Az új miniszterek: Kosel pénzügyminiszter, Randa cseh tárca nélküli miniszter és gróf Buqoy földmívelési miniszter október 31-én teszik le az esküt.

Félhivatalosan megáfölják azt a hírt, hogy Koerber miniszterelnök tegnap Baerenreither és Derschatta képviselőkkel német tárca nélküli miniszter kinevezéséről tárgyalt volna.

Bécs, október 28.

Lengyel képviselők beszélnek, hogy a csehek hangulata a Koerber-kormány iránt lényegesen javult a cseh miniszter kinevezése óta.

A német pártok bizalmatlanok a kormány iránt és ez már a parlament legközelebbi ülészakának legelején is jelentkezni fog.

HIREK

Budapest, október 28.

— Személyi hírek. Károly István főherceg ma délelőtt Bécsből Fuméba utazott. — Luitpold régens-herceg néhány napja jobb lábán neuralgiában szenved, ezért Münchenbe való visszatérését november 2-ára halasztotta.

— Péter király utazása. Véglegesen meg van állapítva, hogy Péter király holnap este indul Szófiába Ferdinánd fejedelem látogatására. Ma visszatért Belgrádba a bolgár diplomáciai ügyvivő, aki tegnap Szófiában megbeszélte a fejedelemmel Péter király látogatásának programját.

— A cárevisis áldása. A balti flotta elindulása előtt — mint egy angol lap írja — a cár magához hívatta Rosdesztvenszky tengerenagyot és az alig néhány hetes cárevisis elvezette. Azután a kezébe tette a cárevisis kezeskéjét, amelyben egy kicsiny szentkép volt és meghatottan így szólt:

— Tengernagy, a fiam megáldja őnt...

A tengernagy azóta talizmánként viseli a szentképet.

— Az új főispán. Szabadkáról táviratoznak: Bezeredy Istvánt, Szabadka város új főispánját, holnap iktatják be nagy ünnepek között. A házak fel vannak lobogozva. Nagy előkészületeket tesznek a vendégek fogadására, kik közül sokan már a mai nap folyamán érkeztek ide. Baján hétfőn iktatják be az új főispánt, ki hétfőn reggel különvonaton utazik Bajára.

— Mollináry tábornagy. Milanóbol jelentik, hogy báró Mollináry Antal nyugalmazott tábornagy a Como-tó partja mellett fekvő Abbateban, ahol nyugalomba vonulása óta élt, tegnap 84 éves korában meghalt. Montepastello Mollináry Antal lovag 1820-ban született Tivertben, 1833-ban mint hadapród kezdte meg katonai pályáját. 1836-ban lett hadnagy és 1843-ban a táborkarhoz került. É 1848-iki olasz háboruban azzal alapította meg hírnevét, hogy a Rivoli mellett emelkedő Monte-Pastello meredek lejtőin néhány óra alatt feljártó készített és ezen a feljárón hatoltak katonái a rivoli felsikra és elűzték az olaszokat. Ennek a hősi tettnek emlékére 1851-ben a rivoli fensikon fellegvárat építettek. A custozai csatában is résztvett és ekkor kapta a Lipót-rend lovagkeresztjét. A königrázi csatában, amikor Festetich tábornagy megsebesült, ő vette át a hadtest vezényletét. A háború után Mollináry gyorsan emelkedett katonai pályáján és tábornagy lett. A 38. számú gyalogezred révén, amely 1867. óta viseli a nevét, Magyarországon is bizonyos népszerűségre tett szert, mert Keeskemét és vidéke szolgáltatta ennek az ezrednek a tiszta magyar legénységét.

— Szerb zavarok. A belgrádi koronázás már elmúlt, fénye, ünnepei egy időre fátyol borítottak Szerbország bajaira, amelyek csak nem akarnak elmúlni, inkább a legelső alkalommal kifakadnak újra. Ilyes hírek érkeznek újra Belgrádból. A tavalyi királygyilkosság után a nisi helyőrség tisztjei körében egy márodik összeesküvés keletkezett, amelynek célja volt, hogy a királygyilkos tisztet az új király környezetéből eltávolítsa. Az összeesküvést azonban fölfedezték és a benne részes tiszt közül négyet tizenháromhavi börtönbüntetésre ítélték. Ezek a tiszték ma délelőtt hagyták el a börtönt és kiszabadulásuk alkalmával a velük rokonszenvező tiszték mellettük tüntetést rendeztek. A szerb hadsereg körében különben nagy a fejtlenység, a katonák nagy része ellenzéki érzelmű és a kormányellenes lapokat a kaszányokban nagyon olvassák. Ennek tulajdonítható, hogy a kormány négy belgrádi napilap olvasását a katonaság körében eltiltotta. A belgrádi hatóság az Obrenovic-párti Oppozíció című újság legutóbbi számát elkoboztatta, mert a lap első oldalán gyászkeretben verset közölt Szerbia végramlásáról, amelyet a jelen kormány tulajdonít. — Itt említenéd meg az is, hogy Péter király, akinek eddig sikerült mindig cselekedeteit és szándékait a nép akaratával összeegyeztetni, most első ízben jutott abba a helyzetbe, hogy szembehelyezkedjék népe kívánságával. Péter királynak ugyanis szilárd az elhatározása, hogy meglátogassa Ferdinánd fejedelemet, holott a szerb nép nagy része ellene van ennek a látogatásnak, sőt a bolgárok sem nagyon lelkesednek érte. Belgrádban most az a hír járja, hogy ez a látogatás összefügg Péter király leányának, Jelena hercegnőnek, Ferdinánd fejedelemmel való házasságával.

— A reformátusok konventje. Tegnapi megszakitott tanácskozását ma délelőtt folytatta a reformátusok konventje báró Bánffy Dezső főgondnok és Kun Bertalan püspök elnöklésével. Múltán Sass Béla konventi főjegyző bemutatta a tegnapi ülésről szóló jegyzőkönyvet, gróf Degenfeld József jelentette, hogy a misszió-bizottság Dávidházy Jánost választotta előadójaul. Ezután Antal Gábor püspök előterjesztette a zsinat megnyitó istentisztelet programját, amelyet hosszadalmas vita követett. A konvent végre a következőkben állapodott meg: A zsinat tagjai november 10-ikén délelőtt tíz óra körül gyűlekeznek a Kálvin-téri paplakban, ahonnan tíz óra körül levonulnak a templomba. Ott Kun Bertalan püspök imádságot mond, Antal Gábor egyházi beszédet tart. Az istentisztelet végével a korelnök megnyitja az ülést és átveszi a tagok igazolóleveleit. Nyomban ennek megtörténte után a korelnök bezárja az ülést. A megnyitó ünnepségre a papok teljes ornátusban, a világiak dicsmagyarban jelennek meg. A tulajdonképpeni megnyitó ülés idejét a templomban fogja a korelnök az

igazolások után kijelölni. Következett a közigazgatási bizottság jelentése, amelyet *Mády Lajos* esperes terjesztett elő. Ennek során a konvent kimondta, hogy a parochiális könyvtárak létesítését sürgősen szükségesnek tartja és tiztagu bizottságot küldött ki, amelynek feladatává tette a parochiális könyvtárak életbeléptetését. A bizottság köteles lesz minden esztendőben jelentést tenni a konventnek az ügyek állásáról. A tanácskozást holnap folytatják.

— **Szöchoenyi István-Társaság.** Ezzel a címmel egyesület alakult. Célja a szeptemberben jóváhagyott alapszabályok szerint az, hogy a mindkét nembeli ifjúságot a hazaszeretet, kötelességtudás, munkakedvelés és igaz erkölcs szellemében vezesse, hogy aztán kölcsönös szeretet, türelem és egyetértés hasssa át a társadalmat egységes nemzeti alapon. Elnökké báró *Bánffy Dezső*, alelnökké *Márkus József* főpolgármestert választották meg. Nagyobb küldött-szűkített tanácsban *Bánffy* kijelentette, hogy örömmel vállalkozik a szép munkára, mert erős fajszeretete arra kötelezi őt, hogy azokkal együtt dolgozzék, akik ezt a széttagolt társadalmat erős nemzeti egységgé akarják átalakítani. *Márkus* főpolgármesterhez ment aztán a küldöttség, akit dr. *Bókay Árpád* üdvözölt. A főpolgármester is kijelentette, hogy mint alelnök készséggel kivési részét a társaság hazafias munkásságából.

— **Ékszerlopás a főpostán.** A főpostán történt nagy ékszerlopás ügyében a rendőrség nagy erővel folytatja a nyomozást. Ugy látszik, hogy a rejtélyes ügyre hamarosan világosság derül s a tettesek hamarosan kézrekerülnek. Az ügyben egész csomó detektív nyomoz s mint megírjuk, már tegnap megállapították, hogy ki zálogosította el az ajánlott csomagban volt ékszereket. A rendőrség az ellopott ékszerek közül három pár briliáns fülbevalót megtalált a zálogházakban. Egy párt a *József-körut* 2. szám alatt lévő zálogházban találtak meg 1200 koronára elzálogosítva, a másik párt a *Ferenciek-tere* 4. szám alatt lévő zálogintézetben fűdötték föl s erre 850 koronát adtak, a harmadik párt a kecskeméti-utcai *Redlich-féle* zálogüzletből került elő, ahol 520 koronára volt elzálogosítva. A detektívok kérdézőkódására az egyik zálogházban előadták, hogy a drágaságot *Imrédy Pál* pénzügyminiszeri titkár elvált felesége, született *Polmer* Jolán tette zálogba. Elmondták azt is, hogy *Imrédy* sokszor jár a zálogházakban. Kiderült, hogy a többi zálogházakban is ugyanez az asszony zálogosította el az ékszereket. A detektívok már most ezen a nyomon haladva *Polmer* Jolán keresték s megállapították, hogy a *József-utca* 26. számú házban lakott, közös háztartásban egy *Papp* Ferenc nevű 35 éves írnnal. Kiderült, hogy *Polmer* Jolán és *Papp* Ferenc október 25-ikén Bécsbe utaztak. A *József-körut* 2. számú zálogházban eladták az egyik függőt 1200 koronáért, amelyről írást is adtak. A megszőkötött asszony 27 éves, németpalánkai születésű, nyulánk természetű, hosszasan arcú és feltűnően rizporos. Haja, szeme barna, fekete köpenyt és barnatollas kalapot viselt. *Papp* Ferenc 35 éves, középtermetű, erős testalkatú, kerek arcú, szép, szeme kékeszürke, kis, vörös bajuszt visel. Hivatali sikkasztásért és csalásért kétévi fegyházat ült. — Az ellopott briliáns fülbevalókról az újabb nyomozás a következőket derítette ki: *Bachruch* ékszerész a múlt héten Bécsbe küldött hét pár fülbevalót a *Liebmann-cégnél* 14.000 korona értékben. A cég ebből egyet megtartott s hatot visszaküldött. Vasárnap érkezett meg a küldemény s rögtön kiadták *Kapatics* levélhordónak, de ez — vasárnap lévén — csak másnap indult el kézbesítő útjára. Mikor hét óra délelőtt tíz óra körül *Bachruch* ékszerészhez ért, nagy meglepetéssel vette észre, hogy a kis csomag eltűnt, a táskáján pedig egy 80 centiméteres vágás van. Ugyanebben az időben, délelőtt tíz óra körül zálogosította el *Imrédy* az első pár fülbevalót a *Ferenciek-téren*, majd a másodikat a *Keckeméti-utca*ban s a harmadikat a *József-köruton*. *Imrédy* azt, akinek a férje *Pozsonyban* pénzügyi titkár, egy fiatal ember megszőkötötte az urától s *Pestre* hozta. A fiatal ember szülei ekkor 6000 koronát adtak az asszonynak, hogy hagyja el a fiukat, amit az asszony meg is tett. Ezután ismerkedett meg *Imrédy* apórhír-

detés után *Papp* Ferencel, aki *Zalaegerszegen* volt árvaszéki jegyző, de lopás és sikkasztás miatt elítélték. Büntetését kitöltve a fővárosba jött s itt *Országos Sajtótörada* címmel könyvomat lapot csinált. *Papp* és *Imrédy* nagyobb utazást tettek a külföldön s csak pár hete jöttek vissza a fővárosba, ahol a *József-utca* 6. szám alatt vettek lakást *Laudon* Irmánál. A rendőrség azt hiszi, hogy *Papp* a kérdéssé csomagot még vasárnap délelőtt lopta el a főpostán. A tolvajpár hét óra délben utazott Bécsbe a keleti pályaudvarról. A bécsi rendőrség kinyomozta, hogy *Papp* és *Imrédy* Bécsben a *Kaerthnerstrassen* levő szállodában voltak, onnan azonban két órai tartózkodás után a *Nordbahnhofon* elutaztak. Bécsben a szállodában mint gróf *Lónyay Miklós* és felesége szerepeltek. A rendőrség azóta elvesztette nyomukat.

— **A muzeumi szövetség Temesváron.** *Temesvárról* táviratozzák: A Muzeumok és Könyvtárak Országos Szövetségének tagjai ma *Wlassics Gyula* elnökkel és *Fraenói Vilmos* püspökkel, helyettes-elnökkel *Temesvárra* érkeztek. A pályaudvar *Molnár* Viktor főispán, *Telbisz* Károly polgármester és a fogadó-bizottság nevében *Bandl* Rezső főkapitány és több városi elölkelőség fogadta az érkezőket. A két elnök a püspöki aulába szállt, ahol *Dessouffy* Sándor püspök, aki e végbél elhalasztotta a *Rivierára* való utazását, szívesen üdvözölte vendégeit. Este a városi Vigadóban ismerkedési-estély volt, amelyen a Zenekedvelők Egyesülete működött közre.

— **Halálozás.** Dr. *Beck* Sámuel fővárosi ügyvéd ma reggel hosszú szenvedés után elhunyt. Halálát özvegyén és két fián kívül kiterjedt, előkelő rokonság gyászolja.

Nyittról táviratozzák: *Ronchetti* József tüzoltó-főparancsnok, több pénztintézet igazgató-sági tagja, vármegyei bizottsági tag, ma reggel szívizélhűdés következtében meghalt. A város minden nyilvános épületén gyászlobogó leng.

— **Vidéki hírek.** *Dévan Grünstein* Jozefa keresmarosné ellen ma egy oláh pénzhamisító merényletet követett el. A keresmarosné a hamis forintost nem akarta elfogadni, mire az illető revolvert rántott elő és rálőtt az asszonyra. Az asszony sebbe nem életveszélyes. — *Szombathelyen* *Szalay* Józsefné, a polgári leányiskola házmestere, tegnap egyhónapos csecsemőjét gyufaoldattal megmérgezte. Szalagnét elfogták és a rendőrség előtt bevallotta, hogy nemcsak ezt a csecsemőjét gyilkolta meg, de a múlt évben 21 naps fiát szintén mérgeggel pusztította el. — *Trencsénből* írják: *Benéck* István kaszarovné molnárnak *Flóris* nevű 24 éves fia és két férjnél lévő leánya eschországi házalásukról egészenesen hazatérve, lefeküdtek és reggelre mind a hármat halva találták. A boncolás mérgezését állapított meg. — A nagyléte-dobreceni erszáguton *Balogh* János vásáros szekerét bekormozott arcu fegyveres rablók megtámadták. *Balogh* megkötöztek s mintegy 300 koronát elrabolva elmenekültek.

— **Fővárosi Orfeum.** Az októberi kiválóan nagyszerű műsor még csak 3 napig létható. November elején nagy napja lesz az Orfeumnak. Akkor kerül ugyanis először színre a *Nakiri* című nagy *Lincke*-féle operette remek kiállításban, pazar díszletekkel és jelmezekkel. A férfi főszerepet *Kaiser György*, a hírneves berlini komikus játszza. *Nagelmüller* Carla az új szubrett, *Doer* Jenny, *Sedert* Anna valamint *Schiller* Oszkár, *Rolland* Ottó, *Waldeck* Ferenc és *Schmiedl* Károly kitűnő szerepeket alakítanak az operettben. *Waldmann* Imre igazgató az operette rendezése és kiállítása által ismét nagy elismerésre méltó munkát végzett. Jegyek elővételben máris kapható a premiére. Vasárnap délután a rendes családi előadás keretében, fél-helyárrakkal a legnagyobb attrakciók láthatók.

(x) **Családi kör.** Vacsoránál ül a derék gazda családjával. Még nem fogtak hozzá az este ebéd elfogyasztásához, csak körülülük a nagy tölgyfaasztal. A gazda méltóságos, ellenmondást nem tűrő hangon odaszól a legkisebbik cselédjének:

— **Halled-e Pista,** akaszd le a gerendáról azt a csikóbőrös, kecskeméti barackpálínkával bélelt kulacsot.

Pista gyerek előhozza, a gazda jót húzott belőle s hozzálított a vacsorához. A barackpálínka az *Első Alföldi Cognac* r. t. pineéből való s bizonyítéka a gyár kitűnőségének, mert ha már a magyar parasztagda is ilyet iszik, akkor bizonyára megérdemli a nagyközönség pártolását. Arjegyzéket és a *Barack-Hivadó* mutatványszámát bérmentve küldi a gyár vezetésére.

FŐVÁROS

(*) **A Kossuth-mauzoleum.** A Kossuth-mauzoleum építésére felügyelő bizottság ma *Strobl* szobrász műtermében megtekintette a mauzoleum mintáját és elfogadta. Elhatározta a bizottság, hogy a mauzoleum belsejét nem festeti, hanem üvegművekkel rakatja ki. A mozaik lerakásához szükséges karton elkészítésével *Kölber* Dezső bízták meg.

(*) **Jelölés a III. ker. anyakönyvvezetői állásra.** A *Márkus* Imre III-ik kerületi anyakönyvvezetőnek előjáróvá történt megválasztása folytán megüresedett anyakönyvvezetői állásra a főváros közigazgatási bizottsága *Márkus* József főpolgármester előnéveléssel tartott máj ülésén egyhangulag *Józsa* Mihály tanácsjegyzőt ajánlja a miniszternek kinevezés végett.

(*) **A kőbányai szállótelep sorsa.** Erre a telepre, amióta meg van, százezreket áldoztat a főváros, a nélkül, hogy a kellő jóvedelmességet elérte volna vele. Közben a földművelésügyi miniszter ajánlatot tett, hogy hajlandó a telepet 20—25 évre állami kezelésbe venni s a főváros közlelmelési és borgazdasági ügyosztályával kapcsolatos szálló és borgazdasági bizottság azt javasolta, hogy a főváros fogadja el ezt az ajánlatot részletesen meghatározott feltételek mellett 10.000 korona évi bérosszeggel. A pénzügyi bizottság máj ülésén élnk vita fejlődött ki. *Polónyi Géza* a tervvel szemben nincs megelégedve, jobbnak tartaná, hogy szabad bérletbe adja a főváros a telepet, de ha már az államnak adja, akkor szigorúan meg kell állapítani, mit adjon vissza az állam a bérlet lejárta után. *Vászonyi* nem kívánja husz évre lekötni a telepet, már csak a város fejlődése szempontjából sem, s különben is keveseli a tízezer koronát bért. *Fülöp* Károly, *Felék* Béla, *Springer* Ferenc, *Császár* Jenő, *Fülöp* Kálmán tiszti főügyész szölkak hozzá a tárgyhöz és még egyszer felszólalt *Polónyi* is, aki szerint okvetlenül aknádnak magánbérlelők. — Jó magam is adnék az egész terület bérletéért tízezer koronát — mondotta nagy derűltséggel közben.

Ajánlatát azonban nem fogadta el a bizottság, hanem *Mély* Béla tanácsos ajánlatára, aki az ügyosztály álláspontját világitotta, az ügyosztály javaslatát fogadták el *Polónyi*nyal azzel a kivánságával, hogy a főváros a területet teljesen használható állapotban kapja vissza.

(*) **A telencszi telko.** A belügyminiszter telket kért a budapesti állami gyermek-menedékhez céljaira. A pénzügyi bizottság ma tárgyalta ezt a kérelmet s hozzájárult a telekeladó bizottság javaslatához, hogy az Üllői-ut s az Orszay-ut sarkán lévő városi telekből engedjenek át 4500 négyszögmétert.

SZÍNHÁZ, ZENE

** **Fecskefészék.** (Bemutató előadás a Magyar Színházban.) Egy nálunk teljesen ismeretlen, fiatal francia zeneszerző arattott ma szép sikert a Magyar Színházban. *Herblay*, a *Fecskefészék* című operett muzsikusa olyan kvalitásokkal dolgozik, hogy nem minden bokorban akad szövegkönyv, amelyet ez a zeneköltő fölény le ne nyomna. A partitúra minden egyes számából igazí költséget esendül felénk. Érzésre mély, de formájában könnyű és dallamos ez a zene. Az egymástól erő finom melodiákat a közönség lelkes tetszéssel kísérte és nem egyet megújraozott. A librettó *Ordonneau* nagyüzemi gyarából került ki és nem tartozik a legsikerültebbek közé. Lehette a címe *Diák urak a sárdában* is, mert arról van benne szó, hogy egy szerelmes diák, kollegáival együtt, papi ábruhában becsémpézi magát az ártatlan, de a csökbán szakértő növendékek közé. Egy másik *Don Juan* pedig szende leányruhát ölt magára, csak hogy kedvese közelébe férközzék. Mindebből persze szörnyű bonyolodás támad és ha rendőrség nem volna a világon, igazán bajos lenne a megoldás. Így is elég bajos, hanem hát nem kell túlszigorúan venni a dolgot. *Sziklai* pompásan mőkázott, nélküle vajmi kevés vídámé áradt volna a szinpadra. Ani a nőket illeti, *Korvai* Berta kicsi és tüzes táncával igen kedves volt, *Anday* Blanka szépen énekel, *Sziklainé* mint zárdafőnöknő mulattatott, a többi buzgóon fujta a kórust. A közönség jókedvűen tapsolt és melegen fogadta az ujdonságot. (B—y.)

** **Vigszínház.** A *Diákélet* (Alt-Heidelberg) főprójátat ma délelőtt tartották meg a Vigszínházban. A darab egyetlen nagyobb női szerepét *Harmat* Hedvig játszza, míg a férfiak közül

Hegedűs Gyula, Góth Sándor, Tanay Frigyes és Szerényi Zoltán játszottak hálás szerepeket. A bemutató holnap, szombaton lesz.

**** Király-Színház.** Ma tartották meg a *Robin Hood* című amerikai operett jelmezes főpróbáját a Király-Színházban. Az újdonság nagyobb szerepeit Mihályi Ernő, Bánó Irén, Bónis Malvin, V. Szatmári Zsuzsa, Csatai Janka, Németh József, Ferenczy és Csizsér adják. A bemutató holnap, szombaton lesz a bemutató hértel második száma gyanánt. — Vasárnap délután *A molnár és gyermeke* kerül színpadra a Király-Színházban.

SPORT

***. A bécsi löversenyek.** (Nyolcadik nap.) A holnapi bécsi program legjobban dotált futama a Tokio-Rennen, melynek 7000 koronás díjáért több elsőrendű telivér fog küzdeni. A papírforma alapján Sorrento-t várjuk győztesnek, míg a helyért Taral és Méltóságos vetekezhetnek.

A bevezető futamban Gombás és Mámor a jelöltünk. A kétévéses handicapját Vitellius, Prototyp és Proserpina közé helyezük. A handicapban Charmantenak van az első esélye, mellette Fogoly és Pislants jöhet számba.

Az első osztályú eladóverseny jó dolog Ormód számára, melyre csak Kingdom és a Herzog-istálló képviselője lehet veszélyes.

Az akadályversenyben Thetist várjuk az első helyen, Seaweed előtt.

A napot befejező kétévéses versenyében a Herzog-istálló van a legjobban képviselve; a hely Bonair vagy Orbeneé.

Tippjeink a holnapi napra:

- I. Gombás—Mámor.
- II. Vitellius—Prototyp.
- III. Sorrento—Taral.
- IV. Charmente—Fogoly.
- V. Ormód—Kingdom.
- VI. Thetis—Seaweed.
- VII. Herzog-istálló—Bonair.

Nyiltér.

KRISTÁLY

természetes hydrocarbonátos ásványvízforrás, mely szénásvával telített. Az emésztést elősegítő pompás asztali ital. Vidékre és külföldre fuvardíjmentes szállítás. — Kérjen árajegyet a Szt. Lukácsfürdő Kiváltalóról, Budán.

KRISTÁLY

Szövetkezeti leszámítoló egyesület m. sz.

Budapest, IV., Váci-utca 37. sz. (Mercur-palota.)

KÖLCSÖNÖKET nyújt előnyös visszaszámlázási módokat melletti.

LESZÁMÍTÓ váltókat és nyílt számlaköveteléseket.

Fizetésre előleglet folyósít.

Biztosítéki alapra nincs levonás.

Utánfizetési kötelezettség nincsen.

Tökevisszaszámlázásnál hátrékkor kitéphet, a bevezetett teljes összegét visszakapja.

(Az e rovat alatt közlötteknek sem tartalmáért, sem alakjáért nem felelős a szerkesztőség.)

TÖRVÉNYSZÉK

§§ Boku Xavér felmentése. Nagyvárúrról táviratozzák: Az aradi *Tribuna* harmadik sajtóperében ítélkezett ma az esküdtzsek. A vádlott ismét *Boku Xavér* volt, akit tegnap három-havi fogságra ítétek. Ma a *Becsapások* című cikkében elkövetett államellenes igazgatásért kellett felelnie. *Bokut* az esküdtsek nem bűnösnek mondták ki, mire a törvényszék felmentette.

§§ Elnyomott munkások. *Adelmann* Arthur gyári művezető durván bánt a felügyelete alatt dolgozó munkásokkal, bérüket lenyomta és mindent elkövetett, hogy rontson helyzetükön. A munkások elkeseredésükben *Teszársz* Károlyhoz fordultak, aki a *Vas-és Fém munkások Lapjában* többször élesen kikelt a művezető ellen. A cikkeknek megvolt a kellő hatásuk,

mert *Adelmann* elbocsájtották a szolgálatból. A művezető rágalmas és becsületsértésért sajtóperet indított a cikkíró ellen, akit azonban a bíróság, sok tanu kihallgatása után, fölmentett a rágalmasz vétségéről és csak néhány sértő kifejezés miatt ítélte el becsületsértés címén negyven korona pénzbüntetésre.

Legujabb.

Balfour beszéde.

Southampton, október 28. A hulli kérdéssről *Balfour* miniszterelnök így szól: Mindkét fél elfogadja majd a hágai konferencia határozatait értelmében alakítandó választott bíróság határozatát. Az orosz kormány megígérte, hogy vizsgálatot tesz folyamatba, és elrendelte, hogy *tartsák vissza Vigoban a balti hajórajnak azt a részét, amely a hulli esetért felelős. A felelős tisztek nem fognak Kelet-Ázsiába menni, a váltéseket pedig megfelelő módon meg fogják büntetni.* Országoság egyidejűleg utasításokat adott, hogy hasonló esetek megismétlődését megakadályozza. A miniszterelnök így folytatta:

Oly események állottak elő, amelyek minden rendbeli angolt, minden angol állampolgárt, az angol nyelven minden nagy népet és azt lésem hozzátéve, hogy az egész civilizált Európa érzelmét felháborította. Amennyire a jövőt megírtéltem, a mult péntek szomorú, tragikus eseménye nem fog egy nagy nemzeti harccal végződni, amely harcok, ha időnkint szükségesek is, szomorú nyomokat hagynak magok után és az emberiség haladását, valamint a civilizációt mindenképpen feltartóztatják. Nagy hatalmak háboruja mindig veszélyrel járt a semleges hatalmakra nézve, de ki hitte volna a mult hétfőig, hogy ezekhez a veszélyekhez tartozik az is, hogy egy hajóra tüzeljenek és azt elsüllyesztsék, miközben a hajó legénysége békés hivatásának él. Az eseményt kétféleképpen adták elő, aminek az a következménye, hogy az ügyet egy pártatlan nemzetközi vizsgálat tárgyává kellett tenni, ámbár nem lehet kétséges, hogy a két előadás közül melyik felel meg a teljes valóságnak. *Balfour* kijelenti, hogy reméli, hogy ebben a vizsgálatban orosz képviselőt részt fognak venni.

TÁVIRATOK

A bolgár trónbeszéd.

Szófia, október 28. Ma nyitotta meg *Ferdinand* fejedelem a szobranje ülészakát trónbeszéddel. A trónbeszéd utal a török-bolgár egyezmény idővs eredményére, s konstatálja az idegen hatalmakhoz való jó viszonyt és hangsúlyozza a bolgár népek Oroszországgal szemben táplált rokonszínét, amelynek a szabadító népre nézve a megpróbáltatás e percében nagy értéke van.

A nacionalisták hadjárata.

Páris, október 28. A képviselőházban *Roussel* nacionalista képviselő interpellációt nyújt be a st.-cyri és st.-maixenti iskolák ügyében megjelent hírlapi cikk miatt.

Roussel azzal vádolja a hadügyminisztert, hogy a tisztek közül a törvényeket megvető és katonaelenes cseleket a hazafias érzelmekkel szemben előnyben részesíti. *André* hadügyminiszter azt válaszolja, hogy az előtte szóló nem helyesen vagy elferdítve adta elő a felhozott eseteket. Visszautasítja azt a vádat, mintha a tiszteket valódi meggyőződésük miatt elűnték az előléptetésről. Azok az elvek, amelyeket ő a hadseregben mindig érvényesíteni igyekezett, az a törvény tisztelbentartása, tisztelet a köztársaság iránt és engedelmesség a kormány iránt.

Ezután *Villeneuve* nacionalista beszélt. Azt állítja, hogy a hadsereg dezorganizációja a hadügyminiszternek és a szabadságmozgalmak páholyoknak tulajdonítandó.

Combes miniszterelnök közbeiekl: Az ellenzék sokkal kevésbé lett volna szenvedélyes, ha *André* mögött nem állana egy oly minisztérium, mely a kongregációk ellen küzd.

Villeneuve ezután folytatja beszédét és számos tisztelet nevez meg, akik a nagypáholyoknak adatokat szolgáltatnak. A ház elfogadja *Manjannak* a hadügyminiszter által helyeselt napirendjét 294 szavazattal 263 ellenében.

A D'Aurriche-per.

Páris, október 28. Az esküdtzsek folytatták a D'Aurriche-per tárgyalását. *Rollin* ezredes vádlott kijelentette, hogy magára vállalja az alantasai terhőre rótt cselekedetektől a teljes felelősséget és azt állítja, hogy a 25.000 frankot *Austerlitz* ügynöknek adta át.

Tűzvész.

New-York, október 28. *Brooklyn* déli részében ma reggel tűz keletkezett, mely a *Beushterminal* Company raktárait és az Amerika-Havai gőzöstársaság *Nebrosan*, *American*, *Arizona* nevű hajóit, továbbá a *Citta di Palermo* nevű hajót elpusztította. A legénység sorsáról mitsem hallani.

Közgazdasági táviratok.

Bécs, október 28. (A *Budapesti Napló* telefonjelentése.) Eladatott *buza*, tiszavideki 10.70—11.20 K. *Rozs* 7.90—8.05 K. *Árpa* 8.80—9.50 K. *Tengeri* 7.75—7.90 K. *Cinquantin* 8.25—8.75 K. *Zab* 7.15—7.65 K. *Válogatott* 8.05 K.

Bécs, október 28. (A *Budapesti Napló* tudósítójától.) A *délutáni magánforgalomban* a zárlatok a következők voltak: *Osztárk* hitelrészvény 669.75. *Magyar* hitelrészvény 781.—. *Bécsi* bankkegyesület 283.—. *Union-bank* 548.50. *Länderbank* 542.—. *Osztárk-magyar* államvasut részvény 675.75. *Déli* vasut 85.50. *Elbavölgyi* vasut 421.—. *Északnyugati* vasut-részvény —.—. *Dohányrészvény* 339.50. *Rimamurányi* vasút 528.50. *Alpesi bányarészvény* 485.50. *Májusi* járadék —.—. *Magyar* koronajáradék 99.95. *Osztárk* koronajáradék 97.90. *Lombard* —.—. *Török* sorsjegyek 131.—. *Német* birodalmi márka 117.62. *Napoleon d'or* —.—.

Frankfurt, okt. 28. (A *Budapesti Napló* tudósítójának távirata.) *Árfolyamok májusra. Esti forgalom.* *Osztárk* hitelrészvény 210.70. *Osztárk-magyar* államvasut —.—. *Déli* vasut —.—. *Német bank* —.—. *Disconto* 191.—. *Drezdai* bank 153.60. *Berlini kereskedelmi bank* 160.50. *Gelsenkircheni* —.—. *Harpeni* 214.70. *Laura-kohó* —.—. *Olasz* járadék —.—. *Hibernia* —.—. Az irányszat szilárdabb.

Berlin, okt. 28. (*Esti forgalom.*) 40/0-os magyar aranyjáradék —.—. *Magyar* koronajáradék —.—. *Osztárk* hitelrészvény 210.10. *Osztárk-magyar* államvasut 140.50. *Déli* vasut 17.25. *Északnyugati* vasut —.—. *Elbavölgyi* vasut —.—. *Osztárk* bankjegy készpénz —.—. *Buhstiehradi* —.—. *Orosz* bankjegy 216.05. *Ultimo* *Lombard* —.—.

New-York, okt. 28. (*Terménytőzsde.*) (*Zár lat.*) *Gyapot:* *New-Yorkban* helyben 9.95 (9.96), *Okt.-re* 9.51 (9.42). *Jan.-ra* 9.75 (9.66). *New-Orleansban* helyben 9 1/2 (9 1/2). — *Petroleum:* *Stand white* *New-Yorkban* 7.95 (7.95). *Stand white* *Philadelphian* 7.90 (7.90). *Raffined in Cases* 10.65 (10.65). *Credit* *Balances* *at Oil City* 1.56 (1.56). — *Zsír:* *Western steam* 7.55 (7.60). *Rohe* *és* *Brothers* 7.80 (7.85). *Tengeri* irányszata állandó. — *Okt.-re* —.— (—.—). — *Dec.-re* 56 3/4 (57 3/4). — *Máj.-ra* 51 1/2 (52.—). — *Buza* irányszata állandó. — *Piros* *ösz* helyben 121 1/2 (121 3/4). *Okt.-re* —.— (—.—). *Dec.-re* 118 3/4 (118 3/4). — *Máj.-ra* 113 1/2 (113 7/8). — *Juliusra* —.— (—.—). — *Gabona* szállítási díja *Liverpoolba* 1.— (1.—). — *Kávé:* *fair Rio* 7. sz 8 3/8 (8 3/8). *Okt.-re* 6.60 (6.50). *Jan.-ra* 6.85 (6.75). *Liszt:* *Spring Wheat* *clears* 4.15 (4.15). — *Cukor:* 3 3/4 —.— (3 3/4). — *Ön:* 28.45—29.12 (28.75—29.10). — *Réz:* 13.50—13.62 (13.37—13.62). (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelentik.)

Chicago, október 28. (*Terménytőzsde.*) (*Zár lat.*) *Buza* irányszata állandó. *Okt.-re* 112.7/8 (113 1/4). *Dec.* 113 3/8 (114 1/4). — *Tengeri* irányszata állandó. — *Okt.-re* 53.— (54.—). — *Zsír:* *Okt.-re* 7.05 (7.15). *Jan.-ra* 7.05 (7.15). — *Scalonna* *short* *clear* 8.49 (8.43). — *Sertésus:* *Jan.-ra* 10.90 (10.90). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

Napirend.

Naptár: Szombat, október 29. — *Római-katolikus:* *Narcisz.* — *Protestáns:* *Narcisz.* — *Görög-orosz* (október 18.): *Longin.* — *Zsidó:* *March.* 20. *Sabbat* *Wajere.* — *Nap* *kél:* 6 óra 25 percek. — *Nyugszik:* 4 óra 30 percek. — *Hold* *kél:* 8 óra 27 percek *este.* — *Nyugszik* 10 óra 53 percek *délelőtt.*

A miniszterek nem fognak. A képviselőház háznál fogad 11—12 óráig. *Nemzeti Szalon* kiállításra nyitva délelőtt 9-től este 8 óráig. *Belépődíj* 50 fillér.

REGÉNY

TITKOS HÁZASSÁG.

Irta: Mrs. EVANS WILSON.

(31)

— Reginát kerestem és véletlenül meghallottam a beszélgetést. A zongoráigyet magam vezetem a kezembe, az ifjú hölgyecske zsebpénze pedig csak legyen megsonkitatlanul a divatárú-soké. Jöjj Regina, beszédem van veled.

— Mit gondolsz, hová megyünk? — kérdezte Mrs. Palma.

— Nem tudom.

— Miért nem kérdezed meg?

— Mert aligha mondja meg nekem.

— Jöjj közelebb, miért állsz a küszöbön, mintha valami vérszomjas ragadozó állatnak a barlangja volna ez a könyvtár.

— Nagyon szivesen.

Az íróasztal felé ment, de hirtelen megállott, mintha a lélekzete is elakadt volna.

Az állóóra helyén egy asszonynak az arcképe volt a falhoz támasztva.

Szikkasztó tájkép volt a háttér s abból emelkedett ki a sulyos sötét bársonyba öltözött alak. Csudálatosan elragadó, szépceru fiatal nő volt. A szem ragyogását, mintha a fájdalom kifejezése csökkentette volna, olyan teremtésnek az arca volt az, akinek a lelkében nincs remény, nincs bánat, aki büszkén, hidegen, rendületlenül nézi a jelent, a multat és a jövőt, akár csak maga a sors. Fehér homloka felett szétváltak aranyhaja és sulyos fürtökben omlik a vállára, kifogástalanul szép kezét komoly nyugalomban kulcsolja össze.

Lélekzetfójtó meglepetésben nézett Regina a pompás képre, aztán a kandallóhoz sietett és félig nyitott, remegő ajakkal állott meg ott.

— Ki lehet ez? — kérdi Mr. Palma, aki megfigyelte nagy elragadtatását.

Regina nem hallotta ezt a kérdést, szive, lelke, mintha abban a képből olvadt volna fel. Arca sápadtabb lett, zokogva tört elő melléből a lélekzet, arcát könnyek öntötték el.

— Anyám! — kiáltott fel, karját a kép felé tárva. — Az én szép, szomorú anyám!

Ruhájának a szélé veszedelmesen közel jutott a kandalló széléhez. Mr. Palma szeliden elvonta onnan.

— Egyszerű falusi leánya létedre — mondotta nyugodtan — igazán meglepő, mennyire értesz egy képre a méltánylásokhoz. Városi leányaink közül ugyancsak kevesen adóztak volna ilyen bensőséggel az én „Monna Lisa“-nak.

— Mikor hozták? — felelte Regina szakadatlanul a képet nézve.

— Néhány nap óta van itt. Másolata da Vinci a Louvreban lévő „La Joconde“-jának, én azonban jobb szeretném „Monna Lisa“-nak mondani.

Regina a fejét rázta.

— Ez a kép az enyém, ő küldte nekem.

— Ó? Eszednél vagy? Monna Lisa már háromszáz év óta halott.

— Mr. Palma, ez az én anyám. Nincs több olyan arc, mint az övé. Ez az a csudálatosan szomorú szem, amely a bucsuzásunknál engem megirított. Nézhet-e a gyermek mávalakit az anyjának, elfeledhetném-e én valaha is azt az arcot, amely szeretettel hajolt a bölcsőmre? És ha életben volna sem láthatnám többé az anyámat, a másvilágban mégis ráismernék. Ó, anyám, szeretet jó az én szám!

Ó te makacs kis tudatlan, olvasd hát ezt és győződj meg magad.

Levett egy kötetnyi másolatot a Louvre múzeumáról és megmutatta neki az olasz mester ismeretes képét.

Regina egy pillanatra a másolatra meresztette a szemét, de szeme aztán újra csak a festmény felé fordult sugárzóan.

— Az az acélmetszet da Vinci „Joconde“-ja, de ez a kép az anyám.

Az ügyvéd lecsapta a könyvet s mikor a

fiatal leánytól a szép asszony arcképe felé fordult, mintha sóhajtás tört volna fel melléből.

Föltámad-e egy fiatal anyának a gyöngye árnyéka abban a szívben, amelyet a becsvágy és az önzés már rég megérintett csontos ujjával?

Évekkel ezelőtt, amikor Otfried Palma arra a pályára lépett, amely a dícsőség felé viszi, mindenről megfeledkezett, csak azt a szikrázó koránát látta, amely a messzeségből intett feléje. Minden gyöngéd érzést, a legmelegebb érzéseket, mint fölösleges terhet elvetett magától, hogy bilincsek nélkül törhessen magas célja felé. És mialatt testi és szellemi kibontakozása a szigorú önuralkodás alatt, lelki élete a túlságosan hosszú álom alatt elgyöngült, bizonytalanná lett. Ennek az izzó gyermeki szeretetnek a láttára azonban, amely Reginát a kép megpillantásakor felmagasztosította, a lelke sajátságosan megmozdult, verőfényes gyermekálomok lágyították el és dagasztották a szívét.

— Hát csakugyan olyan nagy a hasonlóság? Persze, a gyermek lelkének az ösztöne mindenesetre helyesebb, mint a művészetnek minden törvénye. A te anyád nagyon, nagyon szép, te azonban a legkevésbé sem hasonlítasz hozzá gyermekem.

— Tudom, gyakran szomorkodom is e miatt.

— Inkább apádhoz hasonlítasz, soha nem tapasztaltam még, hogy gyermek így elűssön az anyjától.

(Polytatása következik.)

KÖZGAZDASÁG

A kartellkérdés. A kereskedelmi miniszter az összes közgazdasági szaktestületeknek megküldötté véleményadást végett a kartellek szabályozásáról szóló törvénytervezetet, amelyet Mandel Pál országgyűlési képviselő készített a miniszter megbízásából. A felhívott egyesületek közül legközelebb az Országos Ipargyűléslet veszi tárgyalás alá a tervezetet. A tárgyalást dr. Back Frigyes ügyvédnek a Kartellkérdés és a magyar kartelltervezet című előadása vezet be az egyesületnek november 3-án tartandó egyetemes ülésén.

A felsőmagyarországi posztógyár részvénytársaság Csaczán e hó 20-án tartotta meg báró Herzog Péter előnléte alatt alakuló közgyűlését a pesti magyar kereskedelmi bank helyiségeiben. A kereskedelmi bank tudvalevőleg néhány év előtt a brümi Adolf Löw & Sohncég esodtömegétől a zsolnai posztógyár részvényeit vásárolta meg egy konzorcium számára, mely most megalapította a escajai posztógyárat. Az új társaság igazgatóságába bevalasztották: báró Herzog Péter, báró Herzog Lipót Mór, Holtscher B. Lipót, dr. Kohner Adolf, Leitner Ottó Gyula és Weiss Fülöp; a felügyelőbizottságba: Amberg Fülöp, Löw Antal Rikárd, Maishiern Péter és póttagul Brody Aladár.

Szövetkezeti mozgalom. A németországi szövetkezeti mozgalom kiváló oszlopa, Hans Crüger — mint a Magyar Hírel című szaklap írja — kilépett a Szövetkezetek Nemzetközi Szövetségéből. Kilépéséről Crüger átiratban értesítette az Onállóan Működő Hitelszövetkezetek Országos Kötelékét s megküldte magyar elvtársainak azt a levelet, amelyben a Nemzetközi Szövetségnek elhatározását bejelenti. Lereleében Crüger a következőképp okolja meg kilépését:

Ugy a fogyasztási szövetkezet feladatainak tárgyalása során, valamint a szövetkezeteknek az államhoz való viszonya tekintetében, — tehát a két legfontosabb tárgy körül, ami egy nemzetközi kongresszuson megvitatás alá kerülhet — a budapesti kongresszuson a legmesszebbmenő ellentétek támadtak. A tárgyalások végleg meggyőzték arról, hogy ilyen körülmények között a Szövetkezetek Nemzetközi Szövetségének céltudatos munkája a szövetkezet-ügy népszerűsítése s az egyes országok különböző szövetkezeti kötelékeinek szorosabb kapcsolata érdekében ki van zárva.

Borjuvásár. 1904. évi október hó 28. (A budapesti marhavásártéri vásárpénztár részvénytársaságtól.) Felhajtás. Belföldi élő borju 258 drb, leölt borju — db. bécsi borju — darab, növendékmárha — darab, élő bárány — darab, leölt bárány — darab. — Árjegyzék: Belföldi élő borju I. rendű 80—92 f.-ig, kivételes 94—100 fillér, II. rendű élő borjúkért 60—78 f.-ig I. kilónként, leölt borju I. r. — f.-ig, II. r. — f.-től — f.-ig, kivét. — f. kilónként, levonás nélkül. Rugott borjúkért 40—44 f.-ig. Növendékmárha 40—56 f.-től — f.-ig. I. r. — f.-ig. középmínőségű

— f.-ig, alárendelt — f.-ig I k.-kint. Bárány élő — K., leölt bárány — korona, kivételes — K.-ig páronként. — (kilogrammonként, levonás nélkül.) Az irányzat élénkebb volt, az árak 3—4 fillérrel kilogrammonként emelkedtek. — A legközelebbi borjuvásár az ünnep miatt hétfőn tartatik meg.

Sertész-konsumvásári jelentés. (A székesfővárosi sertésvásár és közvágóhidú intézősége.) Október 28-án. Fölhajtás összege 764 db sertés, 129 darab süldő, — drb malac. Előző napi eladatlan maradvány 381 darab sertés, 143 darab süldő, — db malac, összesen 1145 darab sertés, 272 darab süldő, — darab malac. — Eladatott 965 darab sertés, 182 darab süldő, — darab malac. Eladatlan maradvány 180 darab sertés, 90 darab süldő, — db malac. A vásár irányzata élénk. Az árak változatlan. — Következő árak jegyzettettek: Zsirsertés: Öreg I. r. 350 kilogrammon felül 89—92 K.-ig, II. rendű 280—350 kilogrammig 89—90 fillérig, II. rendű selejtezett — 70 fillérig, kanló — fillérig, fiatal nehéz 300 kilogrammon felül 91—95 fillérig, fiatal közép 220—300 kilogrammig 86—94 fillérig, fiatal könnyű 220 kilogrammig 78—86 fillérig, süldő — fillérig, malac — fillérig. Hússertés: nehéz 300 kilogrammon felül — fillérig, könnyű 140—300 kilogrammig 68—84 fillérig, süldő 70—88 fillérig, malac 40 kilogrammig — fillér. Árak minden levonás nélkül, kilogrammonként, élsúlyban értendők.

A budapesti gabonátözsde.

Budapest, október 28.

Mérsékelt kínálat és ugyanoly kereslet mellett készbuza kellemesebb irányzatú volt; elként 14.000 métermáza szilárdan tartott, helyyel-közszel 2 és fél fillérrel drágább áron. — Rozs tartott, a többi cikk változatlan maradt.

Eladatott:

Buza. Tiszavideki: 350 mm. 81 k. 10 K. 52½ f., 500 mm. 80 k. 10 K. 40 f., 500 mm. 80 k. 10 K. 40 f., Budán, 100 mm. 80 k. 10 K. 40 f., 100 mm. 80 k. 10 K. 25 f., sárga, 1000 mm. 79½ k. 10 K. 40 f., 6-buza, 100 mm. 79½ k. 10 K. 15 f., 100 mm. 79 k. 10 K. 10 f., felső, 100 mm. 79 k. 10 K. 10 f.

Bihari: 200 mm. 79 k. 10 K. 15 f.

Pestmegyevidéki: 200 mm. 80 k. 10 K. 35 f., 100 mm. 80½ k. 10 K. 25 f., 100 mm. 80 k. 10 K. 35 f., 150 mm. 79½ k. 10 K. 27½ f., 150 mm. 79½ k. 10 K. 27½ f., 500 mm. 79 k. 10 K. 22½ f., 100 mm. 77½ k. 10 K. 10 f.

Felsőmagyarországi: 300 mm. 80 k. 10 K. 20 f., 150 mm. 79½ k. 10 K. 20 f., Budán.

G-Becsei: 670 mm. 80 k. 10 K. 45 f.

Dunai: 1500 mm. 75 k. 9 K. 90 f.

Szerbiai: 1500 mm. 78 k. 9 K. 90 f.

Boszniai: 3200 mm. 75 k. 9 K. 65 f.

Mind három hónapra.

Rozs: 100 mm. 7 K. 55 f., 100 mm. 7 K. 55 f., 200 mm. 7 K. 52½ f., 400 mm. 7 K. 50 f., 300 mm. 7 K. — f., paritás.

Zab: 100 mm. 7 K. 35 f., 100 mm. 7 K. 25 f., 200 mm. 7 K. 15 f., 100 mm. 7 K. 05 f., 100 mm. 7 K. — f.

Tengeri: 100 mm. 7 K. 52½ f., 300 mm. 7 K. 50 f., 200 mm. 7 K. 45 f., 200 mm. 7 K. 42½ f., 300 mm. 7 K. 42½ f., kocsira rakva.

Középmínőségű mellett.

A készváru hivatalos jegyzése a budapesti áru- és értéktözsde szokásai szerint, középmínőségű és kilogrammonként.

B u z a	50 kilogramm ára		50 kilogramm ára	
	K.-tól	K.-ig	K.-tól	K.-ig
Tiszavideki	77	10,—	10,10	79
•	78	10,10	10,20	80
•	79	10,20	10,30	81
Fehérmegyei	77	10,10	10,10	79
•	78	10,05	10,15	80
•	79	10,15	10,25	81
Pestvidéki	77	10,—	10,10	79
•	78	10,05	10,15	80
•	79	10,15	10,25	81
Bánsági	77	9,92	10,—	79
•	78	10,05	10,15	80
•	79	10,15	10,25	81
Bácskai	76	9,95	10,05	78
•	77	10,05	10,15	80
•	78	10,10	10,25	81
Szerb	79	—	—	81

Egyéb gabonafajták	50 kilogramm ára	
	K.-tól	K.-ig
Rozs	uj elsőrendű	7,55
•	középmínőségű	7,45
Árpa	takarmanáru, I. r.	7,55
•	másodrendű	7,35
Köles	elsőrendű	7,05
Zab	középmínőségű	7,30
Tengeri	belföldi új	7,55
•	6 felelő	7,50
•	uj román vagy bolgár	—
•	cinqquantia	—
Repce	káposzta	11,25
•	—	11,50

A határidőszület folyamán a következő

Table with columns for dates (Apríliás buza, Apríliás rozsa, Apríliás zab, Májusi tengeri) and values (10.38-10.32-10.34, 7.95-7.97-7.94, 7.25-7.22, 7.45-7.42-7.39).

Dél egy órák a következő záróárakat

Table with columns for dates (Buza apríliás, Apríliás rozsa, Apríliás zab, Májusi tengeri) and values (10.29-10.30, 7.94-7.95, 7.22-7.23, 7.38-7.39).

Délután fél 5 órák zárul:

Table with columns for dates (Apríliás buza, Apríliás rozsa, Apríliás zab, Májusi tengeri) and values (10.25-10.26, 7.90-7.91, 7.18-7.19, 7.37-7.38).

A budapesti értéktőzsde.

A mai tőzsde a külpolitikai helyzet következtében lanyhán indult, később azonban jobb külföldi jegyzésekre és nyugodtabb felfogásra az irányzat megszilárdult és az árfolyamok javultak. A forgalom zárlatig élénk maradt.

Előtőzsde. Javult. Osztrák hitelrészvény

668.75-666.—. Magyar hitelrészvény 781.—779.75. Osztrák-magyar államvasút 666.75-658.—. Rimamurányi vasmű 527.50-525.25.

A helyi értékek piaca szilárdult. Kötetett:

Magyar kereskedelmi r. t. 559.—564.—. Pesti hazai első takarékpénztár 16250.—. Magyar keramiai gyár r. t. 169.—. Adria tengerhajózási részvénytársaság 472.—474.—.

A hivatalos zárlatok a következők voltak:

Large table containing financial data under various sub-headers: Államadósság, Magyar államadósság, Osztrák államadósság, Egyéb nyilvános kölcsönök, Bankok, Takarékpénztárak, Biztosító-társaságok, Malmok, Bányák és téglagyárak.

Vasmű- és gépgyár-részvények.

Table listing various companies like Danubius, Ganz, Kőbányai polg., and their share prices.

Közlekedési vállalatok részvényei.

Table listing companies like Budapesti Ált. Vill., Kőbányai polg., and their share prices.

Közlekedési vállalatok részvényei.

Table listing companies like Adria tengerhajózási, Budapesti Ált. Vill., and their share prices.

A budapesti terménytőzsde.

A terményüzletben a szezonserű hangulatnak megfelelően alakultak az árak és végül a terményüzleti árjegyző-bizottság hivatalosan a következő árfolyamokat állapította meg:

Jegyzések: Heremag lucerna magyar 46.—60.— korona, vörös aprószemű 54.—56.— korona, vörös erdélyi — korona, vörös bányai — korona, közepesemű 58.—67.— korona, nagyszemű 70.—78.— korona.

A bécsi értéktőzsde.

A mai előtőzsdén megnyitáskor az angol-orszag konfliktusra vonatkozó aggodalmak miatt erős reakció mutatkozott, később azonban Rosdesztvenszky nyilatkozatának hatása alatt némi javulás állott be.

A déli tőzsdén a javulás folytatódott.

Bécs, október 28. (Osztrák értékek zárlata.) 4% aranyjárdék 118.95. Magyar koronajárdék 97.90. Tiszai és szegedi kölcsön-sorsjegy 162.—.

Bécs, október 28. (Osztrák értékek zárlata.) 4 2/3%

papírjárdék 99.95. 4 2/3% ezüstjárdék 99.95-100.30. 4% osztrák aranyjárdék 119.80. Osztrák koronajárdék 99.50. 1860. sorsjegy 154.60. 1864. sorsjegy 263.—.

17.25. Osztrák-magyar államvasút 140.80. Károly Lajos vasút —. Kassa-oderbergi vasút —. Orosz bankjegyek 216.05. Bécsi váltóár 84.95.

Páris, október 28. (Zárlat.) Osztrák-magyar

állami vasút —. Uj török-konzol 85.95. Egyiptomi járdék 108.65. Osztrák Landerbank 487.—. Párisi bankrészvény 1254. 30%-os francia járdék 97.80.

Frankfurt, okt. 28. (Zárlat.) 4 2/3%-os papír-

járdék 100.10. 4% osztrák aranyjárdék 101.80. 4 2/3% osztrák aranyjárdék 100.05. Osztrák hitelrészvény 203.50.

A budapest-kőbányai serteskereskedelmi csarnok jelentése.

Okt. 28. A sertesüzlet irányzata: változatlan.

A) Hízott sertesek ára: I. A) Magyar elsőrendű. Öreg nehéz (páronkint 400 kilogramm felüli sulyban) — fillérig.

Vizállás.

Table showing water levels (Víz) for various locations like Duna, Danubius, and others, with columns for date and level.

Egészen hatalmas Szerencse Töröknél!

Egyedül az utolsó, most véget ért 14. osztálysorsjátékban

a nagy jutalmat	602.000 korona
a legnagyobb főnyereményt	400.000 "
egy főnyereményt à	80.000 "
egy főnyereményt à	60.000 "

összesen : **1,142.000** korona

száml: Egy millió 142.000 kor.

Összegeben nagyrabecsült vevőink nálunk nyerték és ezeken kívül sok egyéb nagy nyereményt. Ha visszapillantunk az előző sorsjátékokra, akkor még a következő szerencseeredményeinkről számolhatunk be:

3 à	100,000	605.000 "
3 à	90,000	300.000 "
2 à	80,000	270.000 "
2 à	70,000	160.000 "
3 à	60,000	140.000 "
1 à	50,000	180.000 "
2 à	40,000	50.000 "
8 à	30,000	80.000 "
4 à	20,000	240.000 "
4 à	15,000	80.000 "
24 à	10,000	60.000 "
57 à	5,000	240.000 "
		285.000 "

összesen : **3,832.000** korona

azaz: **Három millió 832,000** koronát

és még több ezer más nyereményt nyertek nálunk, úgy hogy rövid idő alatt több mint

17 millió koronát

fizetünk ki nagyrabecsült vevőinknek.

• Az I. osztályu sorsjegyek árai: •

Egész sorsjegy	12.- kor.
Fél "	6.- "
Negyed "	3.- "
Nyolcad "	1,50 "

Hivatkozással fenti szerencse-eredményekre, kérjük szíves megrendelését az új sorsjáték I. osztályu sorsjegyeire minél előbb nálunk eszközölni.

Török A. és T^{sa}

bankháza BUDAPEST.

Központ: Teréz-körút 46 e.

Legnagyobb és legszerencsésebb osztálysorsjáték-üzlet hazánkban.

Fiókai: V., Váci-körút 4. — IV., Múzen -körút 11. — Erzsébet-körút 54. Sürgőnycim: Törökbank.

Magyar királyi államvasutak üzemeltetése Kolozsavart. Pályázati hirdetmény.

A magyar királyi államvasutak alulírott üzemeltetése különleges könyvnyomdai szükségleteinek 1904. január hó 1-től számítottan folytatásos három évi időtartamra kiterjedőleg leendő szállítási ára czemmel nyilvános pályázatot hirdet.

A szóban levő nyomdai szükségletek évenkénti megrendelése mintegy 5000 korona összegre terjed, melyeknek zömét az évenként május 1-re 1906 példányban előállítandó 25 ívre terjedő „Hatrózmányok” című forgalmi segédkönyv és ugyanezen alkalommal kiadandó különféle hirdetmények és füzet alakú jegyzetek képezik.

A felsorolt szükségletek katalógusára és kivitelezés névze ugyanint a szállítási egyéb módosításra alulírott üzemeltetőség forgalmi és kereskedelmi osztályában (EMKE palota II. emelet 23. ajtó.) szerződés megkötéséig jellemezhető. Ugyanott díjtalanul ajánlati úrlap vehető át.

Tekintettel arra, hogy a felsorolt nyomdai munkák előállítására aránylag rövid határidő állapították meg, mellemellett kéziratok, kefelevonatok, korrekciók gyors kézbesítése szempontjából a nyomdával közvetlen, gyári és személyes érintkezés mellőzhetlen, lehetőleg illetve első sorban helybeli nyomdatulajdonosok ajánlata fogadandóak.

Felhívtnak emellett, a mindazon nyomdavidalalatok, melyek kérdéses szükségleteink kielégítésére pályázati ajánlatot, hogy évenként 1 koronás m. kir. okmánybélyeggel szabályszerűen felbélyezett ajánlatukat legkésőbb folyó évi november hó 18-án déli 12 óráig külön lepecsételt és „Ajánlat nyomdai munkák szállítására 23.44—III/904. számhoz” megjelöléssel ellátott borítékban a m. kir. államvasutak Kolozsavart üzemeltetőségének általános osztályához (titkárság) címezve küldjék be.

Ajánlattevő köteles az elváltatandó származási közzétett bizonyítékait a nyomdai munkák egy évi értékének 5%-át vagy 250 koronát legkésőbbben folyó 1904. évi november hó 18-án déli 12 óráig alulírott üzemeltetőség gyűjtőpénztárában készpénzben vagy állami letételekben alkalmas értékpapirokban bányászati gyantát letétele helyezni vagy oda posta útján külön borítékban beküldeni. Készpénzben letett bányászati összege után kamat nem igényelhető.

A fenti feltételektől elterő vagy a kizárt határidőn túl beérkező ajánlatok továbbá oly ajánlatok, melyek ásvártlag, avagy nem az ajánlati úrlapok általánosságával tettek a végre olyanok, melyekre az előirt bányászati le nem tetétt figyelemmel kivül hagyatnak.

Kolozsavart, 1904. évi október hó 17-én.

A magyar királyi államvasutak üzemeltetése Kolozsavart.

KATAPHORESE

Uj gyógmód!

Főtímulhatatlan gyóghatásu

IDEG-, NEML-,

bőr-, vérbetegségek, bujakórós (síplis) betegségek, Sinfertós utóhaja és férfiu gyóghatásu állapok impotencia gyóghatásu. Tapasztalt radikális és gyors eredmények folytán honorárium teljes gyóghaték után fizetendő. Elisorandó intézet „Antiszéri” gyóghatéknel.

Budapest, Teréz-körút 44., I. emelet

Dr. Mitzger Tivadar

személyes vezetése alatt nyitva egész nap. Levelekre díjtalanul válasz.

KÖLTÖZKÖDÉSEKET

vasúton és hajón, és átrakodás és csomagolás megkötésével, val, elfogad és elártható Szabadalmazott Batorkozcsival

Caro és Jellinek szállító, Budapest, V., Arany János-u. 34.

A divatos műhímzéshez

nékülözhetetlen a legújabb szerkezetű körhajtós eredeti WHEELER és WILSON 9-es varrógép, melyen a tű- és szobahímzések kivül a legszébbé és leggyorsabbé áttört és aszúr-munkák végezhetők. Varrása a legszébb és legjobb, jának a legkülönbe és leggyorsabb. Képviselet minden nagyobb vidéki városban. Ahol nincsen, kérem hozzáim fordulni.

HERBSTER KÁROLY Budapest, VII. ker., Károly-körút 9. sz.

a Wheeler és Wilson Mfg. & Co. New-York cs. és kir. udvari szállító magyarországi vezetőképviseletje. Állandó nagy raktár harisnyaközpépekben, valamint különleges és iparos gépekben.

Nagy Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

FÉRFI és NŐI

nemi betegségek, fertőgynőség (impotencia) alapos gyóghatására legjobb ajánlat

DR. KAJDACS

v. cs. és kir. ezredorvos és kórházi főorvos.

Rendel: 9-4-ig, este 7-3-ig.

Budapest, IV., Kilyó-u. 5. (Klotild-pal. I. em.)

Level útján is biztos gyóghaték.

Biztos nagy jövedelem!

kinálkozik intelligens uraknak, kik az „Erzsébet-szanatorium” korsjegyek terjesztésével foglalkozni hajlandók. — Bővebbet: Mercúrbank és váltó. Üzlet r-t. Budapest, IV., Váci-útca 37.

— Sürgöny és levélcim: — SZESZGYÁR Kecskemét

ELSŐ ALFÖLDI COGNAC-GYÁR RÉSZVÉNY-TÁRS.

KECSKEMÉTEN. AJÁNlja:

BARACK-SZESZ

BARACK-CRÉME

BARACK-COGNAC

különlegességeit. Rendkívül finom zamatos italneműek. Részletes árjegyzék és „Barack Híradó” kívánatra ingyen és bérmentve küldetük.

Vezérügynök BUDAPEST részére: SZÉKELY A. ÖDÖN, IX., Soroksári-útca 16. szám.

Kapható Budapesten: Német Manó, Szövetség-u. 23. Gyarmathy G., IV., Calvin-tér 7. Vogel Gyula, VI., Andrássy-út 29. és vidéken minden előkelő fűszer- és csemege-üzletben.

SZINHÁZAK.

Szombat, 1904. október hó 29-én.

M. KIR. OPERAHÁZ

Az álarcos bál.

Dalmi 5 felvonásban.

Személyek:

Riehard gróf	Prevost
René, titkársja	Takáts
Amália, René neje	Vasquez
Ulrika	Várdi M.
Oskar	Szojer
Sámuel	Kornai
Tom	Szendrói
Silvano	Jágedri
Fóbió	Ney B.
Eszola	Juhász P.

Kezdeté 7 órakor.

Heti műsor:

Vasárnap: Samson és Delila.

NEMZETI SZINHÁZ

Sötétség.

Színml 3 felvonásban.

Személyek:

Váry Kálmán	Szaszavay
Klementin	Holvey
Emma	Márkus
Andor	Andor
Rudas József	Gáspári
Vera	Ligeti
Erőss László	Gyenes
István Gyedon	Gál
Frascsin, neje	Jágedri
Lajos	Császár

Kezdeté 7 1/2 órakor.

Heti műsor:

Vasárnap délután: Fedóra.

Vasárnap este: Vén lányok.

VÁRSZINHÁZ.

Miss Hobbs.

Vígjáték 3 felvonásban.

Személyek:

Edward Kingscarl	Császár
Fercival Kingscarl	Dezso
Betty, neje	Ligeti
Miss Susan Abbey	Rákosi
George Jessop	Rózsabeyli
Miss Willcent	Váradi
Miss Hobbs	Lánczy
Sands kapitány	Betényi

Kezdeté 7 órakor.

NÉPSZINHÁZ.

A lécei fehér asszony.

Operette 3 felvonásban.

Személyek:

Andrássy István	Szirmal
Korponai János	Püredi
Korponai	Székely Irén
Fabricius Antal	Szabó
Krisztinka	Sugar
Alauda József	Niss Mihály
Kornides	Kovács M.
Pekarsz	Baskó Géza

Kezdeté 7 1/2 órakor

Heti műsor:

Vasárnap délután: Molnár és gyermeke.

Vasárnap este: Lécei fehér asszony.

VIGSZINHÁZ

Először:

Diákélet.

Színml 4 felvonásban.

Személyek:

Károly Henrik	Tanay
Báro Passarge	Kazalitzky
Báro Metzang	Bárdi
Báro Breitenberg	Gyarmati
Dr. Jüttner	Góth
Luts	Hegedűs
Dürfenó	Nikó

Kezdeté 7 1/2 órakor.

Heti műsor:

Vasárnap délután: Végre egyedül.

Vasárnap este: Diák élet.

KIRÁLY SZINHÁZ.

Először:

Robin Hood.

Operett 3 felvonásban.

Személyek:

William Testy	Németh
Robin Hood	Mihályi
Sir Guy	Perey
Little John	Torus
Will. Scarlet	Vessey
Friar Tuck	Csiszér
Allan a Dale	Osztay J.
Lady Marian	Báno I.

Kezdeté 7 1/2 órakor.

Heti műsor:

Vasárnap délután: A molnár és gyermeke.

Vasárnap este: Robin Hood.

NAGYAR SZINHÁZ.

A fecskéfészek.

Operette 3 felvonásban.

Személyek:

André Ballivet	Ráthonyi
Ernest Brignol	B. Szabó
Jean	Szilágyi
Plantavina	Girsh
Lagrignole	Iványi
Pancece	Heltai
Moderste	Andy
Pomponette	Kornai
Fonokné	Szilágyi

Kezdeté 7 1/2 órakor.

Heti műsor:

Vasárnap délután: Az ibolyás lány.

Vasárnap este: Fecskéfészek.

URÁNIA SZINHÁZ.

A világ urai.

Kezdeté 7 1/2 órakor.

Heti műsor:

Vasárnap: A világ urai.

Zálogházból kiváltott szövetek alkalmi eladása

URAK! Csak rövid ideig!

HÖLGYEK!

Valódi angol uri és női ruha gyapjuszövetek nagy választékban. Legfinomabb selyem, atlasz, serge, satin bélesek. Szőrme: perzsiai bieber, nutria bieber, janot stb., a rendes árnak feléért adtnak el.

Budapest, IV., Ferenczy-ter, Király-bazár

Füvéri bolt 5. szám.

Eladás csakis délelőtt 8-tól 1-ig.

Zálogházból kiváltott szövetek alkalmi eladása

Elszakíthatatlan kék munkásöltönyök

Szedő, bonoképenyek és iroda-kabátok kaphatók

Gutmann J. és Társánál, VII., Kerepesi ut 16.

Minták kintnára ingyen és bérmentve.

ELSŐ erdélyi butorléc- és fűrészelt falemezgyár

Weinrich Frigyes, Szász-Régen.

Oleós áron ajánlja gőzölt és jól kiszáritott fából, tetszetős alakban tisztán készített butorlécet minden faiparosnak. Fűrészelt lemezeket és lombfűrész deszkákat mindig raktáron tart. Gőzölt dírfából, bükktől, kőrtől, juhar, éger, cseresznye és tölgy fából.

Ingyen képes árjegyzék letekeről és lemezekről külön küldök.

Minden sorsjegy nyer.

OLASZ Kapható 36 havi részletfizetésre.

Havi befizetés:

1 db-ra	1 kor. 50 fill.
2 db-ra	3 kor. 60 fill.
3 db-ra	5 kor. 35 fill.

Már az első részlet és 35 fillér portó ellenében megkötöm a sorsjegyek sorozatát és számlát tartalmazó részletlevelet, 2 részlet egyszerre való bekladására a 3-ik részlet is nyugtáztatik, tehát egy részlet ingyen.

november 2. **FLEISSIG BANKHÁZ**, Budapest, Erzsébet-körút 2. sz.

Azonnal játékos.

A Kalap-király

Elismert specialista 3., 4., 5. koronás férfi és női elsorangu kalap-külföldben. BUDAPEST, VI., Eskü-ut 6, Klótid-palota.

Erzsébet-Sanatorium sorsjegyeket

veszünk a napi áron és ugyanazokat visszadjuk csekély havi részletre. A játékos a vevő: Erzsébet Sanatorium és vevő: Erzsébet Sanatorium legelőbb és legmagasabb kölcsönt adunk. Erzsébetnek készsággal szolgálunk cionyos feltételekkel.

HECHT BANKHÁZ R-TÁRS.

Budapest, IV., Ferenczy-terec.

Fiók: Erzsébet-körút 32.

Pöstyéni kúra otthon

(házi orvosi kezelésben)

csúsz, köszvény, ischias, exsudátumoknál ajánljuk a pöstyéni iszapot, mely házi kezelésben is felitulum minden gyógyszert. — Prospektust küld tőli és házi kúrától a furdőigazgatóság.

Ősz 1904.

Legdivatosabb uri felöltők 20 K. kezdve
ulster 32 „ „
öltönyök 28 „ „

Mind tiszta gyapju. Meg nem felelő kifogás nélkül kicseréltetik, esetleg a pénz visszadjatik.

ROTHBERGER JAKAB cs. és kir. udv. szállító

BUDAPEST, Váci-utca 6. sz.

Hallani, hogy mennyire dicsérik az általam forgalomba hozott valódi **Karlsbadi bőrkezytyket.**

Látni a teljes megelégedést minden vendémet: hogy a **Karlsbadi bőrkezytyk** tartósak és rendkívül jók.

Csodálni, hogy ezen előnyök dacára a valódi és eredeti **Karlsbadi kezytyk** csak **85 kr.**

Csak akkor valódi és eredeti, ha azokat az egyedüli föltámasztó és szétküldési a **Harisnyavilág**-hoz szállítja **Bpest,** osztály = **Lukács M. IV., Kigyó-utca 5.** (Klotild-palota).

BUTOROK

minden stíben, a legegyszerűbbtől a legdicsesebb kivitelig, **csakis jó minőségben áremek nélkül kaphatók a legelőbb árakon,** a régi jó hírnevű

SÁRKÁNY J. butoriparosnál

ezelőtt **Sárcány és Schütz**

Budapest, Erzsébet-körút 26. (Zion-épület)

Agulár Ignác

Budapest, VII., Kerepesi-ut 30/a sz.

a Rókus-kórház templomával szemben.

Magyarország legnagyobb saját készítésű cipő-gyára.

Feltalálja a világhírű **GUZI-kenesnek,** mely az egyedüli, ami a bőr repedését megőrvi.

Minden vendém egy pár elegáns cipő-sámfát kap ingyen. — Feltűnést keltekesen kitűnő gazdasz eszímim, melyek halbhólyaggal teljesen vízmentesítettek, miután elküldés előtt 24 órai vízpróbát átlének ki. — Minden eszmiért 2 évi jótállást vállalok.

Strapas-cipő vízből, erős	frt 2.50
Elegáns gavalier víx vagy zerge, fűzős	frt 3.-
Feltűnő elegáns box fűzős	frt 4.50
Női erős borjúbőr cugos	frt 2.50
Női elegáns zerge bőr fűzős vagy cugos	frt 3.-
Elegáns box női fűzős vagy gombos	frt 4.-
Elegáns női oroslakk fűzős- vagy cugos	frt 3.50

Gazdasz-eszima, valódi bagariborból, egy darabból, halbhólyaggal vízmentesítve, jótállás mellett, erős dupla-talppal frt 7.50 || Borjúbőr nyelvas eszima, finomabb kivitelben, vízmentes előlábú erős talppal, elegáns | frt 8.50 |
| Gyermek-eszimak erős víxből, szeges dupla talppal, lakk-, borszárral, saját készítmény, 3 évtől 7 évig frt 2.20, 8 évtől 10 évig frt 2.50, 11 évtől 13 évig | frt 3.50 |

Mindenki, ki címét velem közli, egy tégely **Guzi-kenes**öt és több száz fényképpel látott árjegyzékem küldöm ingyen és bérmentve. Nem megfelelő kicserélem vagy a pénzét visszadjom. Postaköltség csupán 30 krajczár. Legelőbb mérték, ha harisnyába vagy papucsra átvá a láncip kőronalatt lerajzoljuk és eszímimél a vádlit lemérjük.

FŐVÁROSI ORFEUM

VI., Nagymező-utca 17.

Theissen Emilia
a csodálatos begedőművésznő

Nelson Downs
a dollárkirály

és a többi elsőrangú attrakció.

1904. november 1-én először: „NABIRI” Línke Pál nagy operetteje.

Az előadás esti 8 órakor kezdődik.

A télkerben reggeli 5 óráig **VÖRÖS ELEK** cigányzenekara hangversenyek.

IMPERIAL MULATÓ.

Váci-körút 48.

ELSŐRANGU VARIETÉ

Schwarz Nánó, igazgató-tulajdonos.

UJ! UJ! Ma és mindennap UJ! UJ!

Enyém, tied, miénk. Irta: SÁRKÁNY.

DELOGIRT. Írták: KLINGER és TAUSSIG.

Azonkivül fellépnak az őssze művészek a legelőbb szülő számokkal Péntektől 7 órakor. Kezdeté pont 8 órakor. Nappali pénztár d. e. 10-1-ig és d. u. 8-6-ig.

Grammophonok és fonográfok

csakis legelőbb gyártmányok már **6 frt 50** krtól kezdve legelőnyösebben kaphatók

Révész Gyula és Tsa hangszer- és fonográf-kereskedő

BUDAPEST, Muzeum-körút 19. szám.

Tessék árjegyzéket kérni. Részletfizetésre is. Alkalmos képviselő felvételnek.

Liebig-féle

Néki főzhetően minden konyhában.

Juliusz

A legelőbb huslé gyors elkészítése.

Jobbítja a levest, mártást, főzeléket stb.

hus-kivonat.

Mikor van születésnapja?
Mikor van nevenapja?

Mindenki tegyen szerencsekisérletet születése- vagy nevenapja mellett álló számmal, mely csakis **Kiss Károly és Társa** bankházában **Budapest, Erzsébet-körut 19. sz. kapható!**

KISS szerencsége NAGY SZERENCSE-NAPTÁR

Január	Február	Március	Április	Május	Junius	Julius	Augusztus	Szeptember	Október	November	December
1 676	1 8998	1 54789	1 91939	1 29166	1 82139	1 9813	1 90794	1 72798	1 84290	1 21855	1 90793
2 94923	2 688	2 89990	2 56053	2 92481	2 29179	2 82603	2 9815	2 90796	2 72957	2 84293	2 21870
3 58109	3 94925	3 721	3 89999	3 56054	3 92486	3 29359	3 82624	3 10497	3 90797	3 73308	3 84240
4 102300	4 58144	4 94927	4 730	4 90669	4 56056	4 92492	4 29379	4 82626	4 20562	4 90798	4 73314
5 46791	5 102708	5 58513	5 94929	5 739	5 90371	5 56066	5 92499	5 29400	5 84039	5 20568	5 90799
6 108111	6 46799	6 102718	6 58540	6 94945	6 760	6 90674	6 56816	6 92576	6 29458	6 84049	6 21399
7 58565	7 108112	7 22157	7 102770	7 46944	7 94955	7 772	7 90687	7 56828	7 92581	7 29477	7 84208
8 87647	8 58575	8 108414	8 22164	8 105991	8 56034	8 96829	8 775	8 90689	8 57209	8 92583	8 29484
9 99960	9 87048	9 64622	9 108770	9 22175	9 105992	9 54403	9 100489	9 792	9 90693	9 57222	9 92591
10 37770	10 99669	10 87537	10 67611	10 95342	10 22200	10 105993	10 54422	10 100490	10 795	10 90695	10 57508
11 90802	11 37773	11 94220	11 88083	11 67617	11 96855	11 22217	11 106037	11 54445	11 102177	11 5203	11 90715
12 68733	12 90807	12 37774	12 94224	12 88512	12 67668	12 90640	12 22246	12 106047	12 54448	12 102214	12 8140
13 90731	13 68736	13 90808	13 37777	13 94236	13 89186	13 68021	13 99655	13 22248	13 106053	13 54705	13 102231
14 8151	14 90741	14 68740	14 90809	14 495	14 94240	14 89190	14 68023	14 102235	14 22249	14 106060	14 54777
15 73317	15 8199	15 90744	15 68741	15 90813	15 498	15 94244	15 89195	15 68025	15 102247	15 22269	15 106065
16 106074	16 73353	16 8207	16 90749	16 68743	16 90826	16 607	16 94906	16 89197	16 68728	16 102250	16 22961
17 29559	17 106172	17 73355	17 8219	17 90750	17 68746	17 86326	17 621	17 94907	17 89603	17 68731	17 102260
18 90720	18 29599	18 106189	18 73379	18 8228	18 90756	18 68750	18 86334	18 652	18 94910	18 89975	18 68732
19 108772	19 90724	19 32054	19 106190	19 73387	19 8229	19 99761	19 68810	19 86338	19 656	19 94911	19 89984
20 37779	20 108775	20 86363	20 33807	20 107228	20 78276	20 8230	20 96763	20 86339	20 657	20 94919	20 89989
21 90827	21 37783	21 108789	21 86366	21 37333	21 107250	21 78300	21 8242	21 90770	21 68825	21 86346	21 661
22 102362	22 90828	22 37793	22 108983	22 86799	22 26580	22 108060	22 79318	22 8244	22 90772	22 71114	22 86353
23 80144	23 102368	23 90836	23 38879	23 108989	23 86713	23 26599	23 108062	23 79327	23 8255	23 90774	23 71818
24 23107	24 80209	24 102371	24 39411	24 108995	24 86717	24 27112	24 108063	24 80100	24 8204	24 90786	24 80140
25 93388	25 23124	25 80230	25 102275	25 91305	25 39446	25 108996	25 87007	25 27122	25 108090	25 80137	25 8333
26 84248	26 93391	26 23143	26 8347	26 102276	26 91307	26 39500	26 109453	26 87008	26 27193	26 108106	26 80140
27 40633	27 84206	27 93393	27 24757	27 8349	27 102279	27 91329	27 39555	27 109467	27 87009	27 27199	27 108109
28 90725	28 40646	28 84608	28 93395	28 24773	28 8373	28 102283	28 91330	28 39559	28 5212	28 87011	28 27989
29 82124	29 90728	29 40665	29 84611	29 93351	29 24788	29 8536	29 102298	29 91324	29 39566	29 8224	29 87037
30 91937	30 90729	30 90729	30 46786	30 86307	30 93655	30 24800	30 9803	30 102299	30 91926	30 39600	30 9807
31 93381	31 92599	31 92599	31 46789	31 86309	31 93655	31 91932	31 26565	31 93378	31 93378	31 39600	31 40303

A szíves megrendeléseket postafordultával kérjük, hogy a kívánt szám időközben el ne adassék.

Több ezer fél nyert a most lefolyt XIV. sorsjátékban nagyobb nyereményeket KISS-nél!

Az eddigi húzásoknál szerencsénk volt már

kétszer a jutalmat **600.000** koronát = **1,200.000**

és a nagy nyereményt **400.000** koronát = **400.000**

Összesen 3 sorsjegyre 1,600.000
azaz egymillió hatszáz ezer

koronát vevőinknek kifizetni.

Minden egyes húzás után közzéteszjük a nagyobb budapesti hírlapokban a nálunk nyert sorsjegyek jegyzékét, úgy, hogy mindenki meggyőződhessen, miszerint vevőinknek különösen kedvez a szerencse. — Kísérlje meg tehát szerencsését mindenki KISS bankházában, mert

KISS szerencsége NAGY

A XV. sorsjáték első osztályának húzása már november 24. és 25-én lesz.

Az I. osztályú sorsjegyek árai:

- Egy nyolcad sorsjegy ... ára 1 korona 50 fillér.
- Egy negyed sorsjegy .. " 3 " "
- Egy fél sorsjegy .. " 6 " "
- Egy egész sorsjegy .. " 12 " "

Kiss Károly és Társa

a magy. kir. szab. osztálysorsjáték főfelárúsi helye

Budapest, Erzsébet-körut 19. szám.

Sürgönycim: KARKIS, Budapest.

TELEFON 436.

Tessék leválni és elénkire beküldeni.
MEGRENDELÉS.

KISS KÁROLY és Társa bankháza
Budapesten, VII., Erzsébet-körut 19.

Szíveskedjék nekem a XV. sorsjáték I. osztályára sorsjegyet hivatalos tervet és húzás után hivatalos nyereményjegyzéket beküldeni.

A sorsjegy árát kor. fillért { mellékelve bélyegeken küldöm, egyidejűleg postautalványon küldöm, kérem utalványozni.

Pontos } Név:
cím: } Lakhely, utca, házszám:
} Utolsó posta (megye):

HECHT BANKHÁZNÁL

FERENCZIEK TERE 6. FIOK: ERZSÉBET-KÖRÜT 32.

„MONARCH“-GRAMMOPHON

Hangverseny membránnal.

Játék közben is bármikor felhuzható. Nagy „ROLLIT“-hangkürttel. 10 legújabb felvételi és tetszés szerint választható, 21 cm. nagyságu játéklemezzel.

Ára 180 korona. Megrendelhető 9 K havi részletek elelénben.

Aufrecht és Goldschmied

hangszer-osztályában Budapest, VI., Eötvös-utca 32/c.

TITKOS

betegségek ellen legjobb szer a

„TRIAS“

2-3 napi befecskendezéssel a folyást utólag és fájdalom nélküli feloldással mellett megszünteti. A legérzékenyebb legelnyagoltabb folyásban szenvedők is biztos gyógyulást remélhetnek. Férfiaknak kor. 2-72, nőknek 3 kor. 54 fill. beklidése után bérmentve küldetik. Fecskendők külön 1 korona. Kaktár: Török József gyógyszerész Budapest, Király-utca 12 és a legtöbb vidéki gyógyszerárban is kapható. — Titoktartás mellett! Papp György gyógyszerész Tiszasszentimre, Fő-utca 5. szám.

Magyar királyi államasutak üzletvezetősége Zágráb. 32.532/1904. szám.

HIRDETMÉNY.

A magyar királyi államasutak zágrábi üzletvezetősége 1904. év folyamán szükséges mintegy 60 pár hallina eszima szállítására nyilvános ajánlati tárgyalást hirdet: Az ajánlati minta és pályázati feltételek a zágrábi üzletvezetőség I. osztályában az általános és különleges szállítási feltételek 50 illetve 30 fillér beklidése mellett a nyomtatványtárnál (Budapest VI., Andrássy-ut 75. sz. a.) megszerezhetők.

Az ajánlatok legkésőbb 1904. évi november hó 5-ik napjának déli 12 órájáig nyújthatók be aulirott üzletvezetőség I. osztályához.

Az ajánlatok egy koronás, az ajánlat mellékletét invenkint 30 filléres bélyeggel ellátva és lepecsételve a következő felirattal: „Ajánlat a 32.532/904. számhoz“ nyújthatók be.

Az ajánlat benyújtását megelőző napon, vagyis 1904. évi november hó 4-ik napjának déli 12 órájáig az ajánlott anyag értékének 5%-a készpénzben vagy állami letételekre állított értékpapirokban bánatpénzképpen a zágrábi üzletvezetőség gyűjtőpenztáránál letétendő. A bánatpénzről szóló letéti jegy az ajánlatához nem csatolandó. Csak idejekorán beérkezett írásbeli ajánlatok szolgálhatnak a tárgyalás alapjául. Szállítási ügytetből eredő minden bélyeg és illeték költséget szállító viseli. Zágráb, 1904. évi október hóban. Az üzletvezetőség. (Utányomás nem díjazatik.)

Veszek és eladok

záloghárból kiváltott arany és ezüst tárgyakat. Eladok ezüst evészközt 5/2 krért. Gikandole vagy más ezüsttámit 6 krért. Arany gyűrűket szép kivitelűket, 1. 2.50-tól kezdve, ezüst eszelenéket 5 ftrtól kezdve, női arany órákat 10 ftrtól kezdve. Nagy választék drága kövekben. Árjegyzék bérmentve küldik. Facius David utóda IV. Váci-utca 19. I. 5.

CSOKOLÁDÉ

LOBOSICZ

BONBONOK, DESSZERTÉK-

MARGIPAN STEHMEYER

CAKESÉS.

KAKAO

Legszobbb Legjobb Legolcsóbb PAP lan PAP lan PAP lan

1 keszeajtású vastag 8 db kivethető matraccal	10.00	1 sodrony acél ágybetét	7.50
1 roge paplan	1.80	1 tegegriftu matrac	4.50
1 cackmír paplan	2.80	1 afrigue	5.50
1 szin	3.40	1 kőzör	12.50
1 szin	3.80	1 ablak köper függöny	3.50
1 atlasz cackmír	4.80	1 tunis	1.50
1 selyem atlasz paplan	8.50	1 gyapju	4.50
1 fodros selyem atl. papl.	13.50	2 ág, 1 asztalterítő bönet	5.50
1 jó vászon paplan lepedő	2.50	1 gyapju 12.	12.50
1 ág	1.50	1 nagy szobaszőnyeg	2.50
1 fűzől ágylakaró pokróc	2.50	1 I.	5.30
1 gyapju	5.50	1 ágyláto I.	0.85
1 jó lopokróc	4.00	1 tapet try agyláto	1.50
1 téli pokróc	4.00	1 mtr. jó futoszőnyeg	4.00
1 szép fali szőnyeg	7.50	1 mintázott	7.75

GICHNER JÁNOS paplan, matrac, és kárpitokra gyáros, szőnyeg, függöny, vasbutor stb. nagy raktára

Budapest, VII., Erzsébet-körút 20. szám. Árjegyzéket kívánatra ingyen és bérmentve küldök. Vidéki megrendelések pontosan eszközöletnek, nem tetsző árak keserűletnek, vagy a pénz visszadátik.

Gazdáknak házasságonynaknak magyarába élestanrába vendéglősöknek kereskedőknek pinzóba raktárba.

Automata eger vagy patkány fogó.

Feltétlenül biztossan működik. — Nagymennyiségű állatot pusztít.

Egerfogó 1 ftr 50 kr. Patkányfogó 12 ftr.

KERTEZ TÓDOR Budapest, Képes — Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Butor Ehrentreu és Fuchs testvéreknél Bpest, VI., Teréz-körút 8. (Andrássy-ut közelében.) Képes árjegyzék ingyen.

VÁSÁROLJON. FÉL 6-KOR. NEGYED 3-KOR. NYOLCAD 1.50-KOR. ÉCESK 12-KOR.

OSZTÁLYSORSÚJEGYET. HÚZÁS NOVEMBER 24 ÉS 25 ÉN.

